JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. **Zaturdag, 19 Februarij.** **N°. 15.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam**.

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................. *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................. „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................. „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de commies-kashouder te Koepang (residentie Timor) D. Tielman.

Benoemd:

Tot adsistent-resident voor de policie der stad en voorsteden van Batavia, de hoofdcommies bij de directie der producten en civiele magazijnen F. J. H. van Deinse.

Tot adsistent-resident van Siak, J. Walland, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatst adsistent resident van Tebing Tingi (Palembang).

Tot adsistent-resident van Tebing Tingi (residentie Palembang) de adsistent-resident van Boeleleng P. L. van Bloemen Waanders.

Tot adsistent-resident van Demak en Grobogan (residentie Samarang), de controleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures in de residentie Soerabaija G. M. W. van der Kaa.

Tot commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens pakhuismeester te Bantam, de opziener bij het koffijetablissement te Ngadiredjo (residentie Kadoe) P. B. van Casand.

Tot commies-kashouder op Timor, de tweede commies bij de directie van financien C. M. de Rochemont.

Tot lid van het bestuur over de protestantsche kerk in Nederlandsch-Indië, W. Rueb, lid van het te Batavia gevestigde handelshuis van Ommeren, Rueb & Co.

Gesteld:

Ter beschikking van den directeur der cultures, de benoemde ambtenaar der 1ste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië mr. C. M. Smulders.

Tijdelijk opgedragen:

Het gezag der Ommelanden van Bencoelen, aan den ambtenaar H. Schouten, ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Bencoelen.

Bepaald:

Dat de betrekking van ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Bencoelen, tot tijd en wijle, zal worden waargenomen, door den aldaar [illegible] ambtenaar [illegible] T. W. Gibson.

Verleend:

Een verlof naar Nederland, voor den tijd van één jaar, buiten bezwaar van 's lands schatkist, aan den resident van Banka, jhr. T van Capellen

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den gewezen adsistent-resident van Gorontalo (residentie Menado) W. H. van der Horst.

Militair Departement.

Belast:

Met de waarneming der betrekking van tweeden commies ten bureele van den chef over de geneeskundige dienst (militair ambtenaar der tweede klasse), de geëmploijeerde bij de directie van financien J. van Seijf.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Geplaatst:

Bij het groot militair hospitaal te Samarang, de onlangs uit Nederland alhier aangekomen officier van gezondheid der derde klasse M. van Andringa.

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

Bevorderd:

Tot kapiteins:

Bij het 1ste bataillon, de eerste luitenant-adjudant J. F. G. Verhoeff, van het 9de bataillon.

Bij het 2de bataillon, de eerste luitenants S. Meijers, C. C. P. Scheepens en J. Redeker, respectivelijk van het 10de bataillon en van het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden en der derde militaire afdeeling op Java.

Bij het 7de bataillon, de eerste luitenant G. F. T. Lange, van het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeelingen op Java.

Bij het 13de bataillon, de eerste luitenant-adjudant C. Beerens, van het 14de bataillon en de eerste luitenants jhr. J. S. van de Poll en K. van der Hujden, respectivelijk van het corps en het 2de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling van Borneo, de eerste luitenant C. J. Schin[illegible]r, van het bataillon en de eerste luitenant J. C. ten Ham, van het 9de bataillon.

Tot eerste luitenants:

De tweede luitenant adjudant bij den militairen commandant in de Wester-Afdeeling van Borneo A. Lujjmes; — met bepaling dat hij in zijne betrekking van adjudant blijft continueren.

de tweede luitenant J. L. B. Grandpré Molière, thans met verlof in Nederland

Bij het 3de bataillon, de tweede luitenant A. G. Drossaers, van het bataillon.

Bij het 4de bataillon, de tweede luitenant G. F. van Hulst, van het bataillon.

Bij het 5de bataillon, de tweede luitenant E. W. Pfeiffer, van het bataillon.

Bij het 12de bataillon, de tweede luitenant H. G. de Grijs, van het bataillon.

Bij het 17de bataillon, de tweede luitenant A. P. W. Meis, van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling op Java, de tweede luitenants W. [illegible] A. Mickler, M. D. Wijnmalen en W. J. Havenga, allen van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Banka, de tweede luitenants J. P. Smagge, W. J. T. Timmermans en T. M. Verspijck, allen van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo, de tweede luitenants A. M. van der Meer, J. H. J. van Schevichaven en H. J. C. Janssen, allen van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Lampongs, de tweede luitenant-adjudant L. C. Kornfeldt, van het bataillon met bepaling, dat hij in de betrekking van adjudant blijft blijft continueren.

Bij het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden, de tweede luitenant H. J. van D[illegible], van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Molukken, de tweede luitenants T. C. L. Reuling, H. Tissot van Patot en F. J. L. M. Z. baron van Pengnagell, allen van het bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Palembang, de tweede luitenant J. H. C. Godin, van het bataillon.

Bij de garnizoens-compagnie te Bencoelen, de tweede luitenant J. M. [illegible], van de compagnie.

Bij de onderofficiers school te Meester Cornelis, de tweede luitenant-instructeur R. D. W. Koops, met bepaling dat hij in zijne tegenwoordige betrekking zal continueren.

Benoemd:

Tot tweede luitenants:

Bij het 1e bataillon, de sergeant-majoor D. van der Schalk, van het 6e bataillon, en de sergeant J. Rövekamp, van het 7e bataillon.

Bij het 5e bataillon op Celebes, de sergeant-majoor B. van Moerkerken, van het 14e bataillon.

Te Samarang, de fourier C. F. van Middeldijk, van het 15 bataillon.

Bij het 6e bataillon, de segeant W. A. Kruijmel, van het 11e bataillon.

Bij het 9e bataillon, de sergeanten M. T. H. Perelaer, T. Munder, P. A. C. H. T. Werdmuller von Elgg, F. J. A. R. von Ende en D. M. Ferwerda.

de beide eersten van het 11e bataillon, de overigen respectivelijk van het garnizoens-bataillon te Palembang, van het 7e en van het 13e bataillon,

Bij het 11e bataillon, de fourier M. J. H. Sauer, van het 12de bataillon;

Bij het 12de bataillon, de sergeanten-majoor D. L. Häfeli en A. A. van Sorgen, respectivelijk van het 11e bataillon en van het corps;

Bij het 13de bataillon, de sergeant-majoor A. de Brauw, van het 7e bataillon;

Bij het 16de bataillon, de sergeanten R. J. Casparie, A. Wijnaldij en A. J. M. van Lith, respectivelijk van het 9de en van het 4de bataillon en van het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo.

Bij het 17de bataillon, de sergeant-majoor H. J. Boonk, de sergeant R. C. Velsing en de fourier G. D. van Doorman, respectivelijk van het 9de en van het 8ste bataillon, en van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling op Java.

Bij het garnizoens-bataillon in de Molukken, de sergeanten E. M. Collard en J. B. Beck, respectivelijk van het 7de en van het 12de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de sergeanten B. Biorn en J. Groesbeek, beiden van het 11de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo, de sergeant-majoor J. H. Huijer, en de sergeanten H. van Meervoort en A. H. Ouwens, respectivelijk van het 2de, 14de en 9de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon te Palembang, de sergeant-majoor D. Lucas en de sergeant P. C. van der Slagt, respectivelijk van het 7de en het 11de bataillon.

BIJ HET WAPEN DER GENIE EN SAPPEURS.

Bevorderd:

Tot kapitein, de eerste luitenant A. Sijpman.

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant D. N. Maijners, beiden van het corps.

EEN ZIEKBED.

(Vervolg.)

Was de kleine, maar magtige Republiek, die in Oost en West hare vlag liet waaijen en haar kanon liet donderen tot bij de hoofdstad van Engeland, in staat om de talrijke vijanden te land en te zee te weerstaan? Een blik op hetgeen weinig tijds voor den dag, waarmede deze schets een aanvang neemt, was voorgevallen, zal dit voldoende in het licht stellen.

Heette de Witt en de zijnen de Franschgezinde partij, de jeugdige erfgenaam van Oranje en diens aanhangers heette de Engelschgezinde. Hoewel buiten alle bestuur gehouden, had de jonge Willem de sympathie van duizenden, van het eigentlijk gezegde volk, dat, geleid door zijn gezond verstand en een niet door partijdrift bevangen blik, een eminent hoofd alleen in staat achtte, om eenheid in den staat brengen, en dan ook kracht naar buiten en naar binnen. De Engelsch of Prinsgezinden lieten geene gelegenheid ongebruikt voorbij gaan, om grond te winnen en den Prins tot de waardigheden zijner vaderen te doen verheffen. De Witt en den zijnen verdroot dit; en om het pogen der tegenpartij voor goed te ontzenuwen, stelde hij ter Staten-vergadering van Holland voor: 1o dat het vermogen tot de beschrijving in de orde van de Ridderschap en Edelen, en de benoeming en verkiezing van Burgemeesteren, Vroedschappen, Schepenen en alle andere Regeringspersonen in de steden, voortaan zou blijven aan de orde van de Ridderschap en steden in het bijzonder volgens het oud gebruik of de Privilegiën en Octrooijen, verkregen of nog te verkrijgen, zonder ooit geheel of ten deele aan iemand, te mogen worden afgestaan; 2o dat alle ambten en bedieningen, staande tegenwoordig ter begeving van de Staten van Holland en West-Friesland, aan hen verblijven zouden, zonder hieronder echter de krijgsambten te begrijpen, omtrent welke hunne Edele Groot-Mogendheden zulke schikkingen zouden maken, als zij, ten meesten dienste van den lande, zouden bevinden te behooren. 3o Dat Hunne Ed. Gr. Mogenden nooit zouden toestemmen en de zaken ter Generaliteit derwijze helpen beleiden, dat ook bij de andere Gewesten besloten werd, nimmer te zullen bewilligen, dat degeen, die immer na dezen zou mogen verkoren worden tot *Kapitein of Admiraal Generaal of tot beide deze waardigheden tevens of onder eenigen anderen titel, het opperbevel hebben over 's Lands krijgsmagt te water of te lande, te gelijk zij of blijve Stadhouder van eenige Provincie of Provincien. Dat ook, wat de Provincie van Holland en West-Friesland betrof, niet alleen hij, die 't opperbevel hebben zou over 's Lands krijgsmagt te water of te lande, maar ook niemand anders tot Stadhouder dier Provincie zou mogen aangesteld worden, maar dat gemelde waardigheid zou zijn en blijven vernietigd;* zullende den Gecommitteerden Raden aanbevolen blijven om zaken, die spoed vorderen, in afwezigheid hunner Ed. Gr. Mogendheden af te doen. 4o Dat de Edelen en de Vroedschappen der steden, de Leden der Vergadering van hunne Edele Gr. Mogenden en de Raadpensionaris bij eede zouden moeten beloven de voormelde punten heiliglijk en opregtelijk te zullen helpen handhaven. 5o Dat het gemelde *derde* punt in de instructien voor den Kapitein en Admiraal Generaal zou worden gevoegd, en deze bij eede verbonden worden, om daartegen nimmer eenigerlei verzoek te zullen doen en het Stadhouderschap, zoo 't hem buiten vermoeden te eeniger tijde mogt opgedragen worden, van de hand te zullen wijzen."

Deze voorslag, door de Staten van Holland en West-Friesland aangenomen, heeft in de geschiedenis den beruchten titel ontvangen van: het Eeuwig Edict.

Het Edict was behendig. Zonder den schijn van het huis van Oranje te willen vernietigen, hetgeen de acte van Seclusie opentlijk had verkondigd, bereikte het toch hetzelfde. Geen Stadhouder mogt Opperbevelhebber en, zoo als de Staten van Holland eindelijk nog bepaalden, toen Zeeland ter Generaliteits vergadering zich hevig tegen het Edict verklaarde, ook geen lid van den Raad van State zijn. De overwegende invloed der Provincie Holland bleek weder dui-

Op Vrijdag den 25 Februarij, voor de Toko van Gebr. Veit, op Passar-Senen.

en

In een pakhuis aan de groote rivier, door John Pryce en Co., à 4 pCt. vendusalaris.

Op Zaturdag den 26 Maart 1859, des voormiddags ten 11 uren, in het lokaal der beurs te Batavia.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de wees- en boedelkamer te Salatiga, van wijlen *J. Metzger*.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 16 tot en met den 18 Februarij 1859.

HOTEL DES INDES. José Pedro Merle Xavier, van Goa — Cramer v. Baumgarten, van de Reede — Kroef van Idem — Gouwe van Idem — Eijssel, van Idem — Visser, van Idem — Buis, van Idem. — Breijskes, van Idem — Schreuder, van Buitenzorg — Calicher van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. F. H. van Hemert en Echtgenoot, van Kedoeng Halang — P. Burggraaff, van Hospitaal — J. Niedfeld, van de Reede — J. van de Watering, van Idem — B. Peel van Idem — G. Schulze, van Idem — I. I. C. Harcke van Idem.

JAVA HOTEL. A. P. Armstrong, van Tjilatjap — Mr. E. de Kuijper, uit het Hospitaal — J. L. K. van der Heijden van Onrust — C. T. W. Dinse en Echtgenoote van de Reede — A. F. Brorsen, van Idem — den Berger, van Onrust — C. P. de Brauw van Onrust — W. Levenstein, van Indramaijoe.

Vertrekkende Personen.

F. W. F. Nix. — Dr. D. L. Hattum en Echtgenoot.

Advertentiën.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *J. J. Horning. Winckelhaagen.*

REMBANG, 29 Januarij 1859. (558)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. E. Hooglandt*, geliefde Echtgenoot van

A. R. J. CRAMERUS.

BATAVIA, 15 *Februarij* 1859. (544)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *J. Happé, Hilling.*

MEESTER CORNELIS 16 *Februarij* 1859. (585)

Bevallen van eene DOCHTER, *P. van Oosterhout*, geliefde echtgenoot van

MR. B. D. BOSSCHER, JR.

BATAVIA, 16 Februarij 1859.

Eenige kennisgave. (589)

Op den 29 Januarij 1859, overleed te Blinjoe, residentie Banka, in den ouderdom van 60 jaren, de WelEdel Gestrenge Heer, *E. W. L. von Faber*, in leven Administrateur der tinmijnen aldaar, echtgenoote van

C. F. VON FABER,

(545) *Geboren Daum.*

Heden overleed alhier, tot mijne bittere droefheid, na eene allersmartelijkste bevalling en het ter wereld brengen van een' dooden Zoon, mijne innig geliefde echtgenoot, *Margaretha, Cornelia, Timmerman*, in den ouderdom van ruim 39 jaren,

L. J. W. VAN ROUVEROIJ.

Kapt. der Inf.

PONTIANAK, *den 6den Februarij* 1859. (532)

Algemeene en eenige kennisgave

VENDUTIE

Op Maandag, den 21 Februarij 1859,

Wegens vertrek ten huize van den WelEdGestr. heer

A. W. P. Weitzel op Weltevreden, door

Gebrs. Roselje en Co.,

Van een zeer netten inboedel bestaande uit divers Meubilair, waaronder een keurig bewerkt **Ameublement** voor **Boudoir**, van massief Mahonij hout en bekleed met rood gebloemd velours d'Utrecht, 2 fraaije **Kasten, Een Bonheur du Jour, EenPsyche,** Een ronde Tafel met wit Marmeren blad, Speeltafels, etc. (alles van Massief Mahonij hout en zoo goed als nieuw).

Voorts:

Spiegels, Lampen, Schilderijen, Eet- en Thee-Serviesen, Zilver-, Pleet- en Glaswerk, Rijtuigen, Paarden, waaronder Een goed gedresseerd **Rijpaard,** Compleet Zadel, Wagentuigen, Bloemen in Potten, etc. etc.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (579)

VENDUTIE

op Maandag den 21sten Februarij 1859,

DES VOORMIDDAGS TEN $9\frac{1}{2}$ URE,

in het locaal der BEURS, door

LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

van de onderstaande pr. het Ned. schip *Oldenbarneveld* direct van *Japan* aangebragte goederen, als:

1000 kisten BOOMWAS.
100 „ SAKKIJ.
100 „ SOIJA.
16 „ KAARSEN.
en 120 balen TJIN TJOUW.

Veil-Conditiën.

1°. Al deze goederen worden verkocht liggende in Entrepôt, voetstoots, zonder actie of rafactie.

2°. De verkoop geschiedt bij kavelingen, zoo als dezelve in de uit te geven Notitiën zullen worden bekend gesteld.

3°. Vendusalaris ad $1\frac{1}{4}$ % alsmede de 1°/°° voor de armen komen voor rekening der koopers.

4°. De in ontvangstname der goederen moet geschieden binnen ééne maand na den dag der Vendutie, en zal de aflevering plaats hebben na voldoening der rekening ten kantore van LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co. aan de groote rivier.

5°. De goederen, die alzoo op 16 Maart 1859 nog niet mogten zijn afgehaald, liggen van af dien datum voor rekening en risico der koopers.

6°. Goederen, die eventueel 2 maanden na den veilingsdag nog onafgehaald of onbetaald zijn gebleven, zullen op nieuw voor rekening der koopers, op publieke Vendutie worden verkocht, zullende daarvoor 5 % commissie worden in rekening gebragt.

De goederen zijn van af 14 dezer in 's lands Entrepôt voor belanghebbenden ter bezigtiging gesteld.

BATAVIA, 9 Februarij 1859. (578)

VENDUTIE

op Dingsdag, den 22sten Februarij,

voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

van Wit geborduurde Dames Kleeden en Zakdoeken, fraaije opgemaakte Baljaponnen, fijn gebloemd Fransch Neteldoek, prachtige Coiffures, Cache Peigne, Prachtwaaijers, differente soorten van fijn Wit Katoen, Ronde Tapijten, Alkativen, Damaste Tafellakens en Servetten, Bengaalsche Zeep, Perzisch Rozenwater, allerfraaist Speelgoed, Revolver Pistolen, Schilderijen, fraaije Pleete Engelsche Wagentuigen voor 2 paarden compleet. Schrijfcassettes Alles op Zaturdag en Zondag te bezigtigen. (542)

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 22sten,

voor het Commissiehuis van den ondergeteekende

zullen nog worden verkocht:

5600 stuks Jap. Bezems.

(581) J. SPEET.

JAPANSCH FACTUUR

pr. OLDENBARNEVELD.

Op Dingsdag den 22sten Februarij zal

voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

des morgens ten 10 uur worden verkocht, de ondervolgende GOEDEREN pas van *Japan* aangebragt pr. OLDENBARNEVELD.

298 stuks prachtige **JAPANSCHE ZIJDE,** meestal nieuwe dessins in de meest gezochte couleuren.

10 dubbelde stukken **PONCEAU ROODE KRIP.**

24 kisten fijne **JAPANSCHE BLAAUWE KOPJES** en **SCHOTELTJES** van hoogst zeldzame fijne qualiteit.

3 kisten **JAPANSCH AARDEWERK,** als: **Kommen, Etensbakken,** ronde en ovale **Schotels, Bloemvazen** en een menigte andere voorwerpen.

6 kisten **JAPANSCHE TANDPOEDER.**

Zaturdag en Zondag zal alles uitgepakt en in genummerde koopen ter bezigtiging liggen.

(564) J. SPEET.

Dingsdag aanstaande zal bij J. SPEET worden verkocht: een partij

BALKEN,

van 15 tot 19 voet bij 5 à 6 dm. vierk.

en een aantal RUNDVEE waarbij eenige jonge Ossen,

verder:

300 kistjes COGNAC, eenige fraaije dubb. Jagtgeweren van *Le Page*, Engelsche WAGENVEEREN en ASSEN, KAARSEN in kistjes van 25 pd., fijn PIQUÉ voor Heeren Vesten,

Diamanten en Brillanten Haarpennen en Ringen

(543)

Public Sale of Japan silks for Ladies dresses.

At the public Sale on Tuesday the 22 February next, at the Commission stores of J. SPEET, will be sold

298 pieces Japan Silk of very superior quality and beautiful patterns and **10 pieces of Ponceau red Crape.**

The quality and patterns of those goods are far superior to any kind inported here before, and also:

24 Dozen, Japan Porcelein Cups and Saucers with **Extremely fine Blue patterns.**

Saturday and Sunday the goods will be exposed in numbered lots, **so** as they will be sold, for the convenience of the public.

(563) J. SPEET.

N. B. All the above mentionned goods are just landed from the Dutch Bark **Oldenbarnevelt,** direc. from ***Japan.***

HOUT-VENDUTIE.

Op Woensdag den 23sten Februarij, op het Heemradenplein,

à 2 pCt. Vendusalaris,

door

CASSALETTE & CO.,

van

BALKEN

en

CHINESCHE DOODKISTPLANKEN.

(599)

---

delijk, toen zij haar Edidt bij de Generale Staten te berde bragt. Eenige Provincien vielen Holland dadelijk toe, en de aanvankelijk weerstrevende moesten, om nog iets te behouden en den jeugdigen Prins zelfs het uitzigt op het Kapitein- en Admiraalschap niet te ontnemen, ten laatste in het Edict berusten en het aannemen.

Toen de steden van Holland haar begeerte zagen ingewilligd, wilden zij wel de goedheid hebben die der andere Provincien in een ondergeschikt punt ter wille te zijn. Zij stemden er in toe, dat de jonge Willem tot lid van den Raad van State zou worden benoemd. Onder welke voorwaarden echter? Zij kenschetsen onze vaderen; zij kenschetsen den inwendigen toestand der Republiek te goed, dan dat wij ze niet kortelijk zouden vermelden. De jonge Willem van Oranje, het gewezen kind van Staat, zou lid van den Raad van State zijn. Men was het daarover eens; maar nu was de gewigtige questie: 1° op welke wijze men den Prins ten Rade zou inleiden, 2° welke plaats hij daar zou innemen, 3° en over welke stem hij zou mogen beschikken. De Gemagtigden der Staten van Holland oordeelden ten opzigte van het eerste punt: dat de inleiding des Prinsen van Oranje in den Raad van State zou kunnen geschieden door drie afgevaardigden uit de Algemeene Staatsvergadering, gelijk de inleiding van Graaf Henrik van Nassau, naderhand Prins van Oranje, in den jare 1600 geschied was, of door een afgevaardigde, gelijk ten aanzien van Prins Willem, vader van den tegenwoordigen Prins, in den jare 1638, plaats had, of op zulke eene andere wijze, als men met de andere Gewesten zou kunnen goedvinden te beramen. Op het tweede punt verstonden ze, dat men, wegnemende den armstoel, gesteld aan het einde der tafel en vroeger gediend hebbende, eerst voor den algemeenen Landvoogd Leicester en daarna voor den Stadhouder van vijf of zes gewesten, den Prins zou kunnen plaatsen in een van de twee met fluweel bekleede stoelen, staande aan dezelfde zijde van de tafel, waar de stoel van den voorzittenden Heere stond, en dus boven of aan de regterhand der Afgevaardigden van Gelderland. Wegens het derde punt begrepen zij, dat men den Prins alleen een raadgevende stem behoorde toe te staan, die in het opmaken van het besluit niet gerekend werd, om de stemmen der Raden over te halen of te doen staken. De Staten van Holland namen de twee eerste punten over, maar hadden de goedheid den Prins een raadgevende stem, even als den anderen leden, te geven; en tevens nog te bepalen, dat de Prins in hunne vergadering op een stoel zoude zitten, gelijk aan die van den Raad van State. En zulke nietigheden — zeker van gewigt voor den partijgeest! — hielden de beschreven vaderen niet bezig in een tijd van volstrekte rust! Integendeel, in oogenblikken van naderend onweêr, dat niet onverwacht kwam opzetten, want de scherpte van den blik was onder de partijwoede nog niet te loor gegaan! Engeland, het lid der triple Alliantie, maakte geduchte oorlogstoebereidselen en beleedigde onze vlag; Frankrijk, de door de Alliantie gehoonde mogendheid, rustte zijne magtige heiren toe. Men vreesde in den Haag dan ook het ergste en bereidde zich voor, om tegen het voorjaar van 1672 een aanzienlijke vloot in zee te brengen. Men had welligt nog meer behoefte aan een ontzaggelijke magt te lande. Men begreep dat en deed toch niets, om daarin te voorzien. De Admiraal der vloot was dan ook dadelijk gevonden: was de Ruyter, een gehoorzame dienaar, die naar geen politieke beteekenis dong; de bevelhebber der landmagt echter kon niet zoo ligt worden gekozen. Het gold toch niet alleen het belang der Republiek, maar tevens, en dit niet het allerminst, het belang der partij. Wie de verslagen en beraadslaging op dit punt in de geschiedenis onzes vaderlands leest en daarbij denkt aan het dringende van den nood, voelt zich, voorwaar! het harte benepen. Men zag de noodzakelijkheid der wervingen in; maar men wilde die niet toestaan, ten ware, zoo als Gelderland stelde: de Prins van Oranje tot Kapitein-Generaal werd benoemd, of zoo als Holland wilde, de Prins van Oranje daartoe niet werd benoemd. Holland en in Holland de Witt zag echter in, dat men de benoeming niet zou kunnen tegenhouden, maar begreep door het maken van in-

VENDUTIE

Op Woensdag den 23sten Februarij 1859, *in een der Pakhuizen aan de Groote-Rivier naast de Factorij der Ned. Hand. Maatschappij, voor Rekening van Belanghebbenden*, door

Gebrs. ROSELJE & Co.,

van Masten, Stengen, Raa's en verdere Rondhouten, Ankers, Kettingen, Zeilen, Staand en loopend want, Trossen, Lijnen, Blokken, Sloepen, Ca. **40** Last IJzeren **BALLASTKOGELS,** enz. enz., alles afkomstig van het alhier ter reede liggende en dd. 21 Januarij jl., publiek verkochte Ned. Ind. schip **Marianna Antoinetta.**

Van heden af te bezigtigen. (569)

VENDUTIE

Op Woensdag den 23sten Februarij, ***Wegens vertrek*** voor het woonhuis van den WelEdG. Heer

O. H. MUSCH,

Kapitein der Infanterie te Meester Cornelis,

door Gebr. VEIT.

Van een zoo goed als nieuwen inboedel, bestaande, uit: ***Tafels, Stoelen, Consoles, Speeltafels, Canapés, Buffet, Hang- en Tafellampen, Spiegels, Schilderijen,*** een ***Milord*** met een span goedloopende overwalsche ***Paarden,*** en eene fraaije Collectie bloemen in potten. (603)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Vrijdag den 25sten Februarij 1859, zullen de ondergeteekenden in een der pakhuizen aan de *Groote Rivier* naast de Factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij, ***voor rekening van belanghebbenden,*** aan den meestbiedende publiek verkoopen:

Het alhier ter reede liggende gekoperde en kopervaste Ned. Barkschip

„AMBOINA,"

metende 387 Lasten,

laatst gevoerd door Kapt. **W. H. Rusman.** Het schip, wordt verkocht met deszelfs MASTEN, STENGEN, RAA'S en verdere RONDHOUTEN, staand en loopend WANT, een stel ZEILEN, 2 ANKERS, enz.

Vervolgens en détail:

De overcomplete Inventaris, bestaande uit:

ZEILEN, divers TOUWWERK, eene BARKAS, eene SLOEP, eene GIEK, enz., enz., verder WATERLEGGERS en diverse PROVISIEN.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Heeren **Reijnst & Vinju** en bij

(594) JOHN PRYCE EN Co.

VENDUTIE

Op Donderdag, den 24 Februarij 1859, voor het Commissiehuis van

Abeelen, Dennison & Co.,

van Lijnwaden, Chitz, Drill, Glas- en Aardewerk, Engelsche Wagentuigen, Zadels, Stalborstels, Fancy Beschuit in 1/2 blikken, Boter, Sherry- en Madera Wijn en Cognac op fust en afgetapt, eene Bascule met gewigten

en ten 11 ure, zonder reserve:

eene aanzienlijke partij

Goud- en Zilverwerk, Zilveren en Goud en Horlogiën, Brillanten en Diamanten. (601)

Vendutie te Buitenzorg,

op Zaturdag den 26 Februarij 1859, ***wegens vertrek:*** ten huize van den heer VAN DEVENTER,

VAN DESZELFS INBOEDEL. (585)

---

structiën die benoeming hare beteekenis te kunnen ontnemen. Men gaf dus schijnbaar toe en opende den 5den December 1671 de beraadslagingen over het gewigtig punt der instructiën. Het gaf redekavelingen zonder eind, vooral toen bij de Gecommitteerde Raden, belast om die instructie te ontwerpen, weder een verschil rees, en wel dit: Zou de Prins slechts voor één veldtogt of voor zijn leven worden aangesteld? De zaak werd ter vergadering der Staten gebragt, het voor en tegen gewikt en gewogen, eene transactie voorgeslagen, houdende de benoeming van den Prins tot Kapitein-Generaal tot wederopzeggens toe, doch van de hand gewezen, zoo dat de Edel Groot Mogendheden scheidden zonder eenig te kunnen worden over eene zaak, waarvan de krijgstoerusting te lande afhing. Gelukkig echter, dat de Algemeene Staten zich mede in de zaak mengden en al de gewesten, ten laatste na vele moeijelijkheden tot eenparigheid bragten op het voorstel, gelijk het door de Witt in de vergadering van de Staten van Holland was ondersteund, zoodat de Prins van Oranje op den 25sten Februarij 1672 voor één veldtogt tot Kapitein en Admiraal-Generaal, onder eene menigte beperkingen zijner magt, werd aangesteld.

Dit geschiedde den 25sten Februarij en de oorlog werd door Engeland en Frankrijk reeds den 7den April daaraanvolgende verklaard.

(Wordt vervolgd.)

Lellang di Bogor,

Harie Saptoe, tangal 26 Februarij 1859, di roema toewan VAN DEVENTER,

DARIE DIA POENJA BARANG-BARANG. (584)

Op de Vendutie van den 25 Februarij,

voor het commissiehuis van **Gebr. VEIT,** ***op Passer Senen,***

ZULLEN MEDE WORDEN VERKOCHT:

een zwart

BATTAPAARD,

een span donker bruine **Battapaarden,** hoog 4 voet, en een Russisch **Billard.** (593)

VENDUTIE

op Vrijdag den 25 Februarij 1859, voor het commissiehuis van **Gebr. VEIT,** ***op Passer Senen,*** ***van***

Wagens, Bendies,

GOEDLOOPENDE WAGEN EN BENDIEPAARDEN, Meubels, Provisien en Dranken in kleine kavelingen, geschikt voor huishoudelijk gebruik. (592)

VENDUTIE

op Zaturdag den 26 Februarij 1859, ***wegens vertrek,*** ten huize van den Heer H. J. VAN DER PLAS, op Struiswijk (voorbij de 5e paal) door

Gebrs. Roselje en co.,

van een zeer netten en welgeconserveerden INBOEDEL,

bestaande uit:

diverse Meubelen, zoo van mahonie- als andere houtsoorten, waaronder 4 fraaije massief mahoniehouten **Kasten,** een dito **Ledikant, Toilette Duchesse,** etc., voorts Spiegels, Schilderijen, Lampen, een fraaije staande **Klok** met speelwerk in mahoniehouten kast, een **Draai-Orgel,** Pendules, porceleinen Eet- en Theeserviezen, Zilver-, Pleet-, Cristal- en Glaswerk, Martevanen, Dispenskasten, etc., wijders 4 spannen goedloopende **Wagenpaarden, Rijtuigen,** waaronder een Kinderwagentje, Tuigen, etc., etc.

Op Vrijdag te voren te bezigtigen. (604)

Op een nader te bepalen dag zullen de ondergeteekenden op vendutie

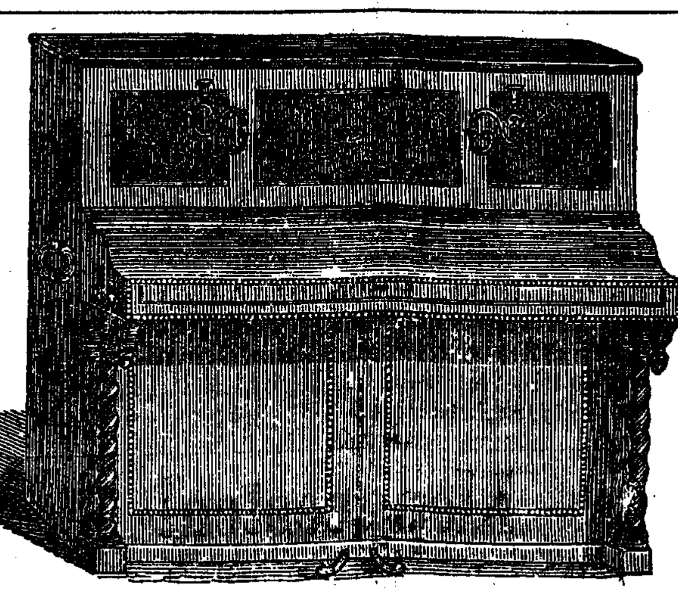
worden verkocht:

EENE AMERIKAANSCHE HANDCHAIS,

en **Twee** zeer nette Hollandsche **Boerenwagentjes** van Eikenhout, zeer geschikt voor de bovenlanden.

Inmiddels bij hen te bezigtigen.

(605) JOHN PRYCE EN Co.

F. BERDEN & Cie

FABT DE PIANOS

A BRUXELLES

Depôt pour tout Java.

CASSALETTE & Co.

BATAVIA. (595)

ONTPAKT.

De eerste bezending van

5 PIANINO'S

Pr. Broedertrouw.

(579) CASSALETTE & Co.

Pas Ontvangen per Alphonse Nicolas Cezard,

een prachtig factuur Parijsche *Spiegels,* porceleinen moderateur *Lampen, Pendules* met Mecaniek, IJzeren *Wiegjes* Napoleon, en fraaije IJzeren *een mans en kinder ledikanten.*

bij Gebr. VEIT.

16 Februarij 1859. (577)

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

LUNDI, 21 Février 1859.

Quatrième représentation du onzième mois de l'abonnement.

LE BARBIER DE SÉVILLE.

Opéra en 3 actes, musique de Rossini.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises

Le Directeur-Gérant,

(597) VAN KINSBERGEN.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

Receptie in den 1e graad

Op Donderdag den 24 Februarij 1859, des avonds ten 8 ure.

De Secretaris der Loge

534) OCKERSE.

ZOETEMELKSCHE KAAS,

bij

(586) S. B. VAN KLEEFF EN Co.

Toko Rijswijk en ***Passer Pisang.***

Diverse soorten Sigaren:

Imperiales: Cabarellos: Londres: No. 1, No. 2, No. 3, No. 4, en No. 5. (Cortado en Havanna Model) en Cigarettos bij

à Contant. ABEELEN, DENNISON & CO.

(568)

Fraai verlakt leder voor schoenen

Effen wit „ „ „

Maroquin „ in diverse kleuren

per dozijn en ook per vel verkrijgbaar bij

(573) Gebrs. ROSELJE EN Co.

Direct ontvangen

Met de laatste schepen:

Petits Pois, Truffels, Deensche Asperges in 1/1 en 1/2 Blikken, Celeri au Jus, Julienne Soep, Patés de Foie d'oie Truffés, Lamproie à la Bordelaise, Moutarde de Maille, Culées Assortis, Capres, Olives op Zou, Vinaigre, à L'estragon, beste Wijn Azijn, Absinthe, Prune d'ente, Vruchten op Water en op Brandewijn, enz.

CHOCOLAT à la *Vanille,* à la *Crême* et *Pralinés.*

ROZIJNEN in kistjes of flesschen.

TAFEL AMANDELEN per pond of in flesschen.

CHESHIRE CHEESE.

(561) LEROUX & Co.

Ontvangen *per Broedertrouw:*

Een Extra fraaije en solide **Tent-Reiswagen,** met daarbij behoorende **Tuigen** met pleet gemonteerd, vervaardigd in de Fabriek van ***Lehmann*** te Rotterdam.

(600) ABEELEN, DENNISON EN Co.

De ondergeteekenden hebben de eer aan het publiek mede te deelen, dat zij met onderling goedvinden met *den 31sten Januarij* 1859, hunne **Associatie** hebben geëindigd en voortaan afzonderlijk zullen werken.

E. F. RIJCKMANS.

en J. J. UTZMANN.

BATAVIA, 1 Februarij 1859. (547)

De ondergeteekende heeft de eer het publiek te verwittigen. dat hij voorgaat met het verkoopen van **Piano's, Orgels en Melodiums, het repareren van instrumenten, verhuren en stemmen van Piano's buiten abonnement.**

Hij ontving direct van Engeland:

3 UITMUNTENDE PIANINO'S,

tegen zeer billijke prijzen te bekomen.

Dagelijksch, uitgezonderd Zondag, zijn deze ten zijnen huize op *Bazar-Baroe* te bezigtigen. *(oude huis van Dr. Eisinger.)*

E. F. RIJCKMANS.

BATAVIA, 10 *Februarij* 1859. (548)

WOODBURY & PAGE

wachten slechts op de ontvangst hunner KASSEN, LIJSTEN, etc., om hun Atelier op Rijswijk naast LEROUX op nieuw te openen.

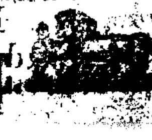
In het begin van Maart zal alles aangekomen zijn. Inmiddels hebben zij gelegenheid onderwijs te geven

in de Photographie,

aan een ieder, die deze kunst verlangt te leeren.

TE KOOP:

CAMERA'S, CHEMICALIEN, ETC.

Bij de ondergeteekenden zijn steeds verkrijgbaar.
Boter van het merk van der Leeuw, Hammen, Rookvleesch, Zw. kazen, Champagne Veuve Cliquot, fijne Rhijnwijn, en verder versche provisien en dranken.

Gebr. VEIT.

16 Februarij 1859. (576)

De ondergeteekende, als gemagtigde van den nieuwen eigenaar van het, den 1sten dezer, door dien eigenaar, aangekocht Logement alhier, bekend onder den naam van

JAVA HOTEL

en der daarbij behoorende

WAGENVERHUURDERIJ,

neemt de vrijheid, die onderneming in de gunst van reizende en doortrekkende familiën of personen aan te bevelen, zich vleijende, door alle aan te wenden moeite, wat betreft zindelijkheid, goede tafel en prompte bediening, die gunst te zullen waardig maken.

C. BEER qq.

SAMARANG, 11 *Februarij* 1859. (560)

Wissels op Nederland

(575) bij VAN OMMEREN RUEB EN Co.

AVIS.

Le tirage de la **Loterie**, de Mme. ***Bourgeois***, aura lieu Dimanche à 7 heures du matin. (602)

Weggeloopen,

in den avond van den 18den dezer een hond ***(Sydney Pointer)***, bruin met witte borst en witte pooten, genaamd **POLLUX**.

De aanwijzer kan op eene belooning staat maken.

(598) VAN HEMERT,

Parapattan.

Let wel!

De Loterij van de Ondergeteekende zal op Zondag den 27sten dezer getrokken worden.

De Gelden voor de nog onvoldane **Loten** worden beleefdelijk ingewacht tegen den 20sten dezer, zullende de op dien dag nog niet betaalde Loten aan andere Personen worden verkocht, aangezien er nog verscheidene aanvragen voor Loten gedaan worden.

DE WED. H. M. DORT.

TAGAL, [illegible] (555)

Door onverwacht opgekomen vertrek en ziekelijke omstandigheden, niet in staat zijnde van alle zijne vrienden en begunstigers persoonlijk afscheid te nemen; roept de ondergeteekende aan allen een hartelijk vaart wel toe, onder dankbetuiging voor de vele bewijzen, van vriendschap en vertrouwen.

(544) DR. G. EISINGER.

Iemand Nederlander, van geboorte, oud 30 jaren, wenscht als opziener bij eene landelijke onderneming geplaatst te worden, bezit kennis van machinerien.

Adres onder letter M. bij den *uitgever dezer Courant.*

(550)

Iemand sedert verscheidene jaren op Java woonachtig en bekend met alle kantoor werkzaamheden, zoekt eene betrekking hetzij bij den handel of ook wel op een land.

Adres L. A. bij *H. M. van Dorp.* (558)

Te Cheribon

wordt gevraagd iemand bekwaam tot het verrigten van gewoon ***Redactie-werk.*** Onder opgave van voorwaarden, adressere men zich bij gefrankeerde brieven onder La. **C.** bij de firma

(539) BLOK EN RUZETTE, te *Cheribon.*

Wordt gevraagd

in een Hotel, een Hollandsche

Stalopziener.

Adres Letter S,

(556) bij de Heeren LANGE EN Co.

Te Koop

vier spannen fraaije en goedgedresseerde overwalsche wagenpaarden, loopende ook voor de bendij, waaronder boven de 4 vt. Rijnl.

BENEVENS:

Eene fraaije Amerikaansche handchais.

(535) Te bevragen bij den Heer *H. M. van Dorp.*

Uit de hand te Koop

Een Span sterk, gezonde en goedloopende Wagenpaarden, te bevragen bij den Boekhandelaar H. M. VAN DORP. (565)

TE HUUR of **TE KOOP**

Een ruim en aangenaam gelegen woonhuis, met 1Maart te aanvaarden,
Adres:

(552) LANGE EN Co.

TE HUUR met primo Maart

EEN HUIS

gelegen op *Bazaar Baroe*, te bevragen bij

E. F. RIJCKMANS.

BATAVIA, *den 4den Februarij* 1859. (546)

TE HUUR Het Toko Locaal thans nog geoccupeerd door de firma **Bijleveld & Co.**

Te aanvaarden met primo Maart aanstaande.

Te bevragen bij

VAN MAANEN EN Co.

SAMARANG, 3 *Februarij* 1859. (557)

TE HUUR Met 1 Maart e. k., een aangenaam gelegen huis op ***Salemba***, thans bewoond door den Majoor **Maurenbrecher**, te bevragen bij

A. W. VAN HAEFTEN,

(588) op *Struiswijk.*

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

een overheerlijk middel voor *open beenen.* P. . . . . M. . . . ., te *Alblasserdam*, had voor zes jaren het ongeluk een been te breken, hetzelve werd niet goed gezet, en niet goed behandeld, waardoor eene open wond ontstond, en in weerwil van eene langdurige genees- en heelkundige behandeling, kon hij niet herstellen. en men vreesde, dat hij levenslang zonde kreupel blijven. Vier maanden geleden begon hij de zalf en pillen van Holloway te gebruiken, welke spoedig zijnen toestand verbeterden en ruim twee maanden later, was hij, tot verbazing van een ieder, hersteld.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Banjoemaas	bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	» F. Neumann.
» Djocjocarta	» Bnijn & Co.
» Soeracarta	» W. Veldman.
» Salatiga	» F. Kruthoffer.
» Tagal	» Wed. Dort.
» Cheribon	» W. Galistan.
» Cheribon	» M. Blok.
» Samarang	» H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (540)

BAL-KAARTJES

in Goud-, Zilver- en Kleurdruk,

à *f* 0.50.

Te bekomen bij

(549) H. M. VAN DORP.

MAGAZIJN

van

Hollandsche, Fransche en Engelsche Papieren,

van

H. M. VAN DORP, te Batavia.

Ontvangen:

Extra fraai HOLLANDSCH PROPATRIA, *sterk en aangenaam* voor het gebruik met stalen pennen.
VELIJN SCHRIJFPAPIER in velerlei qualiteit.
DRUKMEDIAAN. FIJN ANGOULEME BLAAUW en WIT POST, etc. etc. (567)

Klopgeesten!

SIEMELINK. De eeuwigheid onthuld of het leven na den dood: gestaafd door het Magnetismus . . . . *f* 6,—

NIEUW BURGER KEUKENBOEK voor alle geregten die hier te lande voor de **huishoudelijke tafel** verlangd worden . . . . » 3,—

DAATJE'S Woordenboek voor de keuken . . » 2,50

DE VOLMAAKTE GELDERSCHE KEUKENMEID meer vereenvoudigd. . . . . . » 3,—

NIEUW VOLLEDIG HANDBOEK der Kookkunst, benevens opgaven voor Diners, Soupers, etc. . . . . » 3,—

DE HEDENDAAGSCHE BANKET- en KOEKBAKKER . . . . » 2,—

Ontvangen bij

(596) G. KOLFF en Co.

Librairie Française.

G. KOLFF & Co. à BATAVIA.

ALPHONSE KARR illustré par	BERTALL	10 vol.	*f*	12,—
EUGÈNE SUE »	» BEAUCÉ	13 »	»	22,—
MERY »	» STAAL	14 »	»	15,—
VICTOR HUGO »	» FOUQUIER	19 »	»	25,—
RIGUAULT LE BRUN »	» BERTALL	32 »	»	25,—
BALZAC »	TONY JOHANNOT	23 »	»	28,—
GEORGES SAND »	» Idem	35 »	»	35,—
PAUL FEVAL »	» COPPIN	3 »	»	10,—

(515)

Echte Gillott's Penn,

van f 12,—, f 6,— en minder per gros.

Ontvangen bij den boekhandelaar

H. M. VAN DORP.

(587) *te Batavia.*

1859

ALMANACH COMIQUE

Idem. Prophétique.

Idem. de l'Illustration.

ad *f* 3.—

Chez

(515) G. KOLFF & Co.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. O. F. Struben en familie, gemagtigde de Heer *J. J. G. Ottenhoff* te Samarang (559)

Bij tijdige aankomst

van Singapore,

VERTREKT HET STOOMSCHIP

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Kapt. E. Lewis,

van hier

naar Samarang en Soerabaija,

op Woensdag 23 dezer.

de Directie

(606) MACLAINE, WATSON EN Co.

Het vertrek

VAN HET STOOMSCHIP PALEMBANG,

Kapt. **H. J. ROSEBOOM,**

naar **SINGAPORE** via **MUNTOK** en **RIOUW**, is bepaald op den 24sten dezer.

Informatiën te bekomen bij

(591) [illegible] W. CORES DE VRIES.

HET STOOMSCHIP BATAVIA,

kapitein NEIJTS,

vertrekt **2 maal 24 uren**, na aankomst der landmail, **naar**

PADANG via BENCOELEN.

Informatiën bij

(590) [illegible] W. CORES DE VRIES.

NAAR SOERABAIJA

(direct.)

Wordt Vracht en Passage aangeboden per

Nederlandsch Schip

DERKINA TITIA,

Kapt. Esink,

zullen de zeer spoedig zeilen.

Adres bij

de Agenten

(531) DÜMMLER EN Co.

SCHIP NEDERLAND,

Kapt. J. Hoekstra.

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het bovengenoemd welbekend snelzeilend schip, — hebbende de meest elegante en comfortabele inrigtingen en alle verdere middelen tot veraangenaming en gemak van repatrieerende familiën en personen.

Het schip voert eenen geëxamineerden Dokter, en heeft eene melkgevende koe aan boord.

Het vertrek zal omstreeks einde van Maart van hier plaats hebben. Voor verdere informatiën gelieve men zich te adresseren, bij den Gezagvoerder, te Soerabaija bij de Heeren *Schimmelpenniek en Co.*, te Samarang bij de Heeren *Dorrepaal en Co.*, en alhier bij de

Agenten,

(574) HAAGER EN SCHUURMAN.

BATAVIA.

Heden ochtend werd, ter dezer hoofdplaats, de 42ste verjaardag van Z. M. Koning Willem III, met de gebruikelijke plegtigheden, gevierd.

De gewone groote parade werd, om het drassige terrein, afgecommandeerd, en menig nieuwsgierig bezoeker deed dien ten gevolge een vruchteloozen gang.

Te 10 uren ontving Z. E., in tegenwoordigheid der leden van den raad van Ned. Indië, den algemeenen secretaris en de gouvernements secretarissen, op het paleis te Weltevreden, de heilwenschen van de verschillende collegien, ambtenaren, officieren, den handelstand en de particuliere ingezetenen.

De koninklijke saluten van de citadel te Weltevreden en de ter reede liggende oorlogschepen, aan wier boord geparadeerd werd, vonden plaats, terwijl de koopvaardijvloot met vlaggen en wimpels pronkte.

Heden avond zal, in de Societeit *Harmonie*, een galabal en souper worden gegeven.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 19 Februarij 1859, No. 15.

Het sinds de laatste dagen uitmuntende weder doet verwachten, dat de illuminatie der genoemde societeit bij uitstek voldoen zal.

— Men schrijft ons uit Buitenzorg, dd. 18 dezer: De inlander *Baba Sadji-in*, van de kampong Sissipan, op het land *Tjiawie*, naar gissing 60 jaren oud, was met nog eenige helpers bezig een boom omver te halen, toen die op hem nederstortte, met het ongelukkig gevolg, dat hij daaraan onmiddelijk is bezweken.

JONGENS WEEZEN-INRIGTING TE SOERABAIJA.

Bedrag der inschrijvingen tot en met den 12den *Februarij* 1859.

Guldens en Centen.

Waar ingeschreven.	In eens. Van 2000	Van 1000	Van 500	Van 100 tot 500	Van minder dan 100		Totaal.		's Jaars. Voor A		Voor B		Totaal.	
Transport...	4000	4000	12500	16275	8290	57	45065	57	3834	74	21218	60	25053	34
Bagelen........	”	”	”	100	138	—	238	—	”	—	12	—	12	—
Het Leger.......	”	”	”	”	61	—	61	—	100	—	152	—	252	—
Nederland......	”	”	”	100	”	—	100	—	”		”		”	
Totaal...	4000	4000	12500	16475	8489	57	45464	57	3934	74	21382	60	25317	34

BATAVIA, *den 14den Februarij* 1859. J. C. REIJNST.

— Volgens telegraphische berigten van *Anjer*, heeft het Engelsche schip *Lorhiel* groot 853 ton, gevoerd door *Thomas*, op de stroomklip gestooten en is, in den nacht van den 15den op den 16den dezer, geheel gezonken, zijnde echter de equipage behouden aan wal gekomen. In den morgen van den 16den, is de *Lorhiel* echter weder, opgekomen, omstreeks eene halve mijl zuidelijker dan hare ligging van den vorigen dag. Hieruit blijkt alzoo, dat het schip weder drijvende is geworden en hoogst waarschijnlijk op zijde ligt, waardoor de mogelijkheid bestaat om, nu het in eene zuidelijke rigting drijvende is, hetzelve op den Javawal of op eene der in die rigting liggende eilanden te doen stranden.

— Volgens berigten van de *Wester-Afdeeling van Borneo* over Januarij 1859, was het grootste gedeelte van de voor den aanplant van rijst bestemde velden te *Pamangkat* weder beplant.

De katoen-aanplanting stond redelijk goed: ongeveer 1000 plantjes van onderscheidene soorten waren geplant.

De koffij-aanplantingen stonden, zoowel in het *Sambassche* als te *Pamangkat*, zeer gunstig.

10000 boomen van eene aanplanting, in 1855 aangelegd door den Pangeran Bandhara te *Rantau Panjang*, leverden reeds vruchten.

5000 koffijboompjes waren in het *Montradosche* van *Sambas* aangebragt en ter uitplanting afgegeven aan de Dajaks. Over het algemeen stonden de overige koffijboomen in deze afdeeling gunstig, even als de aanplantingen in het *Singkawangsche*.

De ongunstige weêrsgesteldheid had overigens, in de afdeelingen *Montrado* en *Singkawang*, eenen nadeeligen invloed op den landbouw.

In de afdeelingen *Mampawa* en *Landak en Tajan* werden goede padioogsten verwacht.

De berigten uit de afdeeling *Sintang* ontvangen, hebben den wd. resident der *Wester-Afdeeling van Borneo* doen besluiten, aldaar eene militaire vertooning te doen plaats hebben, — bestaande uit een detachement van 50 man, en om zoo noodig langs de *boven Kapoeas-* en *Melawi* rivier verder landwaarts op te gaan.

400 personen, gedeeltelijk *Dajakkers* en gedeeltelijk *Maleijers*, hadden zich in Soengei *Bangkaraij*, een zijtak van de *Melawi* verzameld, en zouden het voornemen gehad hebben, op last van den Pangeran *Moeda*, de kongsi van *Gandis* aan te vallen en, zoo dit mislukte, de kruisboote.

Bij de aankomst van den adsistent-resident van *Sintang*, vergezeld van 1 inlandsche sergeant, 8 manschappen en een 60tal kampongbewoners, hadden de Chinezen met vrouwen en de kinderen de mijnen reeds verlaten en zich naar de kampong *Gandis* begeven.

Doortrekkende en aangekomen te *Batoe Lintang*, werd den adsistent-resident berigt, dat een troep koppensnellers, vergezeld van een 10tal Maleijers, als geen kans ziende de mijn *Gandis* of de kruisbooten aan te vallen, een vijftal personen, volgelingen van *Adi Mohamad*, te Soegei *Labong* had vermoord en twee huizen in brand gestoken.

Alle pogingen om de bende te ontmoeten bleven vruchteloos.

Niettegenstaande deze ongeregeldheden, bleef de handel te *Sintang* even levendig.

Cheribon. Behalve de gewone beschadigingen aan bruggen, wegen en waterwerken, heeft de ook hier zeer hevig ingevallen Westmoeson nog het ongelukkig gevolg gehad, dat, van den 1sten Januarij tot met den 9den dezer, tien personen door den bliksem getroffen werden, waarvan zes op de plaats dood bleven, terwijl de overigen herstelden.

Buitendien zijn, door den hoogen waterstand en snellen stroom in de rivieren, vier personen en een buffel verdronken.

Tagal. Door de zware branding, welke gedurende een geruimen tijd op de kust heeft gestaan, is aan het zeehoofd alhier eene belangrijke schade toegebragt: de aaneengeschakelde palenrij van het oostelijke gedeelte is tot op de hoogte van laag water geheel weggeslagen, als ook de gekoppelde palenrij aan de buitenzijde over eene lengte van 70 Nederlandsche ellen, waardoor de buitenglooijing over eene lengte van bijna 80 Ned. ellen vrij sterk is uit een gezakt, en de bloksteenen losgeraakt en hier en daar over elkander geschoven zijn.

Het wegslaan der palenrijen schijnt hoofdzakelijk een gevolg te zijn van de vernielende werking van den zeeworm, waardoor de palen, die, bij het leggen van het zeehoofd in 1854, van 22 tot 25 Ned. duimen dik waren, thans reeds tot op 8 à 10 duimen afgeknaagd zijn.

Samarang. Ten gevolge van de zware bandjirs, welke in deze residentie hebben plaats gehad, en waarvan wij reeds in onze nommers van den 9 en 12 dezer melding maakten, hebben ook de groote en binnenlandsche postwegen in de afdeeling Demak nagenoeg twee voeten hoog onder water gestaan, terwijl onderscheidene bruggen mede meer of minder beschadigd werden.

Banjoemaas. In den nacht van den 5den op den 4den dezer, is alhier de inlandsche vrouw *Karija Bangsa*, wonende in de dessa Kali-ori, district Soekaradja, van drie zonen bevallen. Zoowel de moeder als de kinderen bevinden zich volkomen welvarend.

Kadoe. De in de laatste dagen van Januarij en in het begin dezer maand gevallen zware regens hebben ook in dit gewest veel schade aangerigt. Het water in de rivieren Ello en Progo en in hare zijtakken, rees tot eene verbazende hoogte en vele bruggen, met name die over de rivier Paré, op den grooten weg tusschen Magelang en Temenggong, de groote noodbrug over de rivier Ello te Blondo, de brug over de rivier Progo op den weg naar Boroboedor, de twee groote bamboezen bruggen over de rivieren Tangsi Toegoe, en die over de Progo nabij de dessa Nglangon, werden weggeslagen.

De steenen waterleidingen en aftappingen nabij de dessa's Soemberan en Djettis werden geheel vernield; terwijl de hevige regens buitendien in de districten Bandoengan en Menoreh verscheidende aardstortingen veroorzaakten, waardoor omstreeks drieduizend koffijboomen verloren gingen.

De communicatie, die hier en daar gedurende korten tijd gestremd was, werd echter spoedig weder hersteld.

Soeracarta. De sedert het midden van November alhier gevallen regens zijn, in de laatste dagen van Januarij, zoo zeer in hevigheid toegenomen, dat zware overstroomingen ook ter hoofdplaats daarvan het gevolg waren.

Verscheidene bruggen langs de groote postwegen werden daardoor beschadigd; terwijl de, in het vorige jaar over de rivier Bandjak gelegde, brug geheel is weggeslagen. Een aanzienlijk aantal velden, met padi en andere gewassen beplant, werden met het medegevoerde slijk bedekt en het gewas daardoor geheel vernield. Sedert den 1sten dezer is echter het water weder aan het vallen. (*Jav. Ct.*)

— De gevolgen van het geloof aan de werking van booze geesten.

In eene der residentien van de Molluksche Eilanden, werd een nog jong kind, door den dood aan de ouders, behoorende tot de eigentlijk indische bevolking, ontnomen. Zeer bedroefd waren zij over dit verlies. En, ofschoon dat kind ten gevolge eener ziekte was overleden, konden zij toch niet gelooven, dat zulks de oorzaak van 's kinds dood zou zijn geweest. Een booze geest, bij hen *Swangi* genaamd, had het hun ongetwijfeld uit louter boosheid, om hem leed te veroorzaken, ontnomen en de ziel van hetzelve weggevoerd. Maar *wie* en *waar* is nu die Swangi? o ja zij weten het! In hunne buurt woont een stokoud man, met wit hoofdhair en een witten baard, deze is het, en niemand anders, die hun kind heeft weggenomen. Wraak! Wraak! roept nu het bijgeloovig ouderhart. Bij gelegenheid dat die oude man met en naast zijn reeds gehuwden zoon op eene Balé-Balé, op eenigen afstand hunner woning, in den tuin, des nachts, ongewapend en van geen kwaad bewust, sliep, werd laatstgenoemde in zijne rust gestoord door eenig geridsel en licht, dat hij in zijne nabijheid ontwaarde en, nauwelijks had hij zijne oogen geopend, of hij zag een man met opgeheven pedak voor hem, die naar hem hieuw om hem te onthoofden; hij wendde den slag met zijne hand af, waardoor hij eene vreeselijke wond aan de hand en de kin bekwam; voor het hulpgeroep van vader en zoon vlugtte de moordenaar. Deze werd echter gevat en, wegens het plegen van dat misdrijf, door eene inlandsche regtbank, tot eene boete van 200 spaansche matten, te betalen aan den gewonde, veroordeeld. Uit de verklaringen, omtrent dat feit ingewonnen, bleek het, dat hij genoemden grijsaard en niet den zoon heeft willen vermoorden, en wel om wraak te nemen op den Swangi, die de ziel van bovenbedoeld kind had ontvoerd.

Zulke en dergelijke betreurenswaardige feiten, ten gevolge van het bijgeloof aan Swangi's, gebeuren er vooral op Celebes niet zelden. En is men dan nog tegen de uitroeijing daarvan en van vele andere ondeugden en misdrijven, die hoofdzakelijk alleen ten gevolge eener algeheele onbeschaafdheid, eener diepe onkunde van een meer dierlijk dan eigentlijk menschelijk leven, plaats hebben?

— De gevolgen van een amok.

Levert de wereldgeschiedenis ontelbare voorbeelden van menschelijke wreedheid ter zake van boosheid, straf en wraak veroorzaakt; ook in het Gouvernement van Macassar heeft onlangs een voorval plaats gehad, dat getuigt wat de gevolgen van opgewondenheid, van een amok zijn.

Een inlander aldaar maakte amok. Eene prinses, zoo zegt men, werd door hem vermoord. Hij werd daarop gevat en gebonden. Vreeselijk was de straf, die hij daarvoor moest ondergaan, en verregaande bloeddorstig de wraak, die zijne familie daarom vervolgde.

Eerst sneed men hem de oogleden af en liet men hem toen een paar uren te pronk, geheel ongedekt, in de brandende zon staan. Daarna sneed en kapte men hem elk zijner ledematen, niet één uitgezonderd, een voor een af en liet men hem toen eenigen tijd alzoo geheel verminkt, in dien deerniswaardigen, akeligen toestand, op den grond liggen; vervolgens maakte men hem geheel af, zoodat zijn bitter lijden ophield. Maar eene dusdanige straf, eene zoodanige wreedheid was nog niet genoeg; de wraak strekte zich ook tot zijne bekende, aanwezige familie uit. Zijne aan dien amok zeker geheel onschuldige moeder zijne vrouw en kinderen, waaronder een wicht van slechts ongeveer één jaar oud, werden vermoord, om zoo, gelijk men meent, diens geslacht geheel uit te roeijen; een bepaalde, afdoende en waarschuwende maatregel tegen elken amokmaker te nemen en dus een diepen indruk, een bijblijvenden afschrik in te boezemen.

Maar waarom trof juist het moordtuig die prinses? was het ware schuld, of was zij toevalliger, ongelukkiger wijze het slagtoffer van dien amok?

Is voorschrevene straf, wraakoefening, billijk, regtvaardig, menschelijk? Hebben er in de beschaafde wereld geene dergelijke, nog wreedaardiger voorvallen plaats gevonden, niet ter oorzake van amok? Dat elk onpartijdig, daartoe bevoegd regter oordeele. Het is voorzeker niet te verwonderen, dat ongehoorde wreedheden onder in ons oog onbeschaafde volken plaats hebben, maar dat zij, die tot de beschaafde natiën behooren, ook daden kunnen plegen, of doen uitvoeren, die geheel onregtvaardig, onmenschelijk en gruwelijk zijn, staat met bloedige letteren onuitwischbaar in de geschiedrollen opgeteekend. (*Soer. Cour.*)

NEDERLAND.

Amsterdam, 22 Dec. Jl. Vrijdag hield de heer J. H. van Koten zijne derde voordragt en handelde dit maal over den electro-magnetischen telegraaf. Na het geven van een overzigt van hetgeen de spreker, bij gelegenheid der tweede voordragt, behandeld had (het electro-magnetismus), en het kortelijk behandelen van den galvanischen telegraaf van Sömmering en den physiologischen telegraaf van Vorselman de Heer, werden de thans gebruikelijke naald-, wijzer- en druktelegrafen verklaard, terwijl de voordragt besloten werd met de behandeling van den scheikundigen telegraaf van Gintl, die het bekende teekenschrift van Morse in blaauwzwart gekleurde punten en strepen op de strook papier geeft. De deugdelijkheid van dit stelsel was, volgens de vermelding van den spreker, in 1855 gebleken, toen men tusschen Berlijn en Amsterdam met den toestel van Morse en dien van Gintl, eene merkwaardige proef genomen had, waarbij het blaauwzwart gekleurde schrift, met behulp van eene zwakke batterij van Daniël, nl. 4 kleine elementen, nog duidelijk leesbaar was, terwijl de stroom, door die vier elementen opgewekt, den electromagneet van Morses toestel niet meer deed werken.

— Volgens bekendmaking van het ministerie van buitenlandsche zaken, is op den 21 October jl. te Guatemala de uitwisseling geschied der acten van bekrachtiging op het tractaat van vriendschap, handel en scheepvaart, den 22 Maart 1856 tusschen Nederland en de republiek van Guatemala gesloten.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Guatemala, is, bij een besluit der regering van dat gemeenebest, van 15 October jl., bepaald, dat de van buitenlands ter consumtie in de republiek ingevoerd wordende goederen, welke over den spoorweg van Panama vervoerd en vervolgens door de stoombooten der Panama-spoorwegmaatschappij naar de haven van San José gebragt zijn, eene korting van 10 pCt. van de scheepvaart of invoerregten zullen genieten. Deze gunst wordt aan de invoerders en eigenaren der goederen verleend. Om dit voorregt te kunnen genieten, moeten de belanghebbenden een certificaat van den directeur van dien spoorweg, geviseerd door den consul van Guatemala, te Panama overleggen, ten bewijze dat de door hen in de republiek ingevoerd wordende goederen, over den gemelden spoorweg en in stoombooten der spoorwegmaatschappij, aangebragt zijn.

Scheveningen, 24 Dec. Op eene pink na, zijnde de schuit van mej. de wed. J. de Jager, die te Texel moest binnenloopen, is sedert een paar dagen onze haringvloot, Gode zij dank, behouden uit zee teruggekeerd. Met 51 schuiten, waaruit zij bestond, is aangebragt 16,691,300 stuks haring. Was de zegen dit jaar niet zóó groot als de laatstvorige jaren, toch bestaat er niet minder reden tot dankbaarheid over de vangst dan te Katwijk; alle vaartuigen zijn gespaard gebleven, en zoo enkele pinken al niet zeer gelukkig waren, sommigen reeders vielen daarentegen aanzienlijke besommingen ten deel, zoo zelfs dat eene der pinken van heer A. Krul *f* 4100 heeft besomd. De prijzen van den haring bleven tot het laatst toe zeer hoog, niettegenstaande er alhier geen haring gekocht werd door kooplieden van elders; uitgezonderd de firma Hoek, te Noordwijk-binnen. Niet minder dan 300,000 stuks haring werd door scheveningsche kooplieden te Katwijk gekocht. Had men in vorige jaren geen sterfgevallen door ziekte te betreuren, dit jaar mogt men zich daarin niet verheugen; vijf visschers overleden, waarvan twee Katwijkers, welke met eenige anderen van de plaats alhier, ten gevolge van de schaarschte aan volk, om onze steeds grooter wordende vloot te bemannen, in dienst waren genomen.

— Als een bewijs van vluggen overtogt kan dienen, dat het fregatschip *Wassenaar*, kapt. A. Hofstee, varende onder directie van de heeren J. Rahder & C°. te Amsterdam, de reis van Batavia naar het Nieuwe Diep, in den korten tijd van 88 dagen heeft afgelegd.

— In de fransche bladen wordt berigt, dat in de vlakte van Habra, onder de divisie Mascara, in de provincie Oran (Algerië), een reiger is gevangen, welke aan den

eenen poot een koperen band had, waarop onder eene koninklijke kroon de volgende woorden worden gelezen: *Royal Hawking club* 1850. *Loo the Netherlands.* (Koninklijke valkenjagt 1850. Het Loo Nederland).

— Men leest in de *Utrechtsche Courant* van 19 Dec. „Wij hebben een droevigen pligt te vervullen, de aankondiging van het treffend en zeer onverwacht overlijden, op 15 dezer, van mr. D. J. van Ewijck van de Bilt, minister van staat, president-curator der utrechtsche hoogeschool, oud-gouverneur, later commissaris des konings in de provincie Drenthe en Noord-Holland enz. Een te dezer stede algemeen en diep betreurd verlies, dat in het gansche land met deelneming zal vernomen worden. — Utrechtenaar van afkomst en door de keuze van zijn laatst verblijf, toen hem, in de dienst van den Staat grijs geworden, eene eervolle rust gegund, werd, was de heer van Ewijck niet slechts een van onze aanzienlijkste medeburgers, maar ook een hooggeplaatst en jegens het vaderland hoogstverdienstelijk ambtenaar. Men erkende en waardeerde in den eerbiedwaardigen, steeds helderen en wakkeren grijsaard de eigenschappen en hoedanigheden van den verlichten, wetenschappelijken, wijsgeerigen en practischen staatsman, van den gemoedelijken, zachten, ootmoedigen christen, van den waren en warmen menschenvriend. — Door grondige en veelzijdige studiën aan deze hoogeschool gevormd, sedert secretaris van het collegie van heeren curatoren, daarna gedurende een aantal jaren administrateur van het onderwijs, de kunsten en wetenschappen bij het ministerie van binnenlandsche zaken, tijdens de vereeniging met België, en Falcks bekwame en ijverige medearbeider, had ook het buitenland gelegenheid den weldadigen invloed van zijne belangstellende bevordering van grootsche en nuttige ondernemingen te ondervinden; — uit velen zij het genoeg, den geleerden Pertz te noemen, die nog onlangs de hem wedervaren ondersteuning der uitgave van de beroemde *Monumenta Germaniae* met erkentelijkheid herdacht. — Ook was de heer van Ewijck lid der brusselsche akademie; een man overigens, zoo wars als iemand van titels en praal met onderscheidingen, te degelijk en nederig om niet eenvoudig van zin te zijn, en hoe achtbaar, in de echte beteekenis, gulhartig en gemeenzaam."

BELGIE.

Brussel, 25 December. Met veel genoegen berigt ik u, dat de regering de noodzakelijkheid heeft ingezien, aan den stroom der openbare meening toe te geven en zekere bepalingen van het nieuwe strafwetboek af te keuren, en meer bepaald die, volgens welke dagbladschrijvers, wat de straf betreft, met valsche munters worden gelijk gesteld. In de zitting van gisteren heeft de heer Dolez, als voorzitter der commissie, door de kamer met het onderzoek van dat wetboek belast, medegedeeld dat de commissie hare taak zal hervatten en dat, indien er nieuwe veranderingen in blijken noodig te zijn, zij de daartoe noodige voorstellen onverwijld aan de kamer zal doen. Met geestdrift werd deze mededeeling door de leden der linkerzijde en het publiek toegejuicht, en ieder ziet daarin een voorteeken van verzachting der wetsbepalingen, die te regt algemeen afkeuring verwerven. Desniettemin heeft de heer Dolez, alsmede de heer Devaux, gemeend het strafwetboek in zijn geheel te moeten verdedigen. Hoe welsprekend beide redenaars ook zijn, hebben zij evenwel de kamer niet tot de overtuiging kunnen brengen, dat het noodig is den toestand der drukpers in België te verslimmeren. De heer Defré heeft, in zijne derde redevoering, over dit onderwerp gehouden, de drukpers *la grande magistrature de la pensée* genoemd. Ofschoon ik voor eenige maanden de verkiezing van dezen volksvertegenwoordiger bestreden heb, niet om persoonlijke redenen, maar met het oog op de toenmalige omstandigheden, kan ik echter niet nalaten thans hulde te brengen aan het talent en den moed, door hem in dezen strijd voor het journalismus aan den dag gelegd. Ik herhaal het, de heer Defré toonde veel moed te bezitten, want hij nam het eerst en dadelijk na den minister van justitie het woord, niettegenstaande deze een der bekwaamste redenaars, eene sedert lang in gereedheid gebragte verdediging van den gewraakten maatregel had voorgedragen. In ons land is in het nemen van het initiatief eenige verdienste gelegen, want het nationale karakter blinkt niet uit door den spoed waarmede besluiten genomen en uitgevoerd worden. Ik mag en kan dit bekennen zonder schaamrood te worden, als ik tot onze noord-nederlansche *broeders* spreek.... De heer Defré heeft bewezen een man van talent en geest te zijn, en zelfs weêrstand geboden aan de tegenwerpingen van den heer Frère-Orban, die, bekend als een verschrikkelijke parlementaire worstelaar, ze hem in den loop zijner rede maakte. Wanneer de jeugdige volksvertegenwoordiger Defré zijn stijl wat kuischt, die wel een weinig te dogmatisch is, zijn wat al te leuvenschen tongval een weinig verandert, zal hij een onzer uitstekendste redenaars worden en bij de balie eene vermaardheid verwerven, die hem te regt reeds deelachtig is geworden door zijne politieke geschriften, onder den naam van Joseph Boniface in het licht gekomen. Behalve eenige correspondentiën in een gentsch blad, heeft de Defré nooit in couranten geschreven, en deze omstandigheid maakt het te verdienstelijker in hem, dat hij als kampioen voor het journalismus is opgetreden, terwijl de vele vroegere en tegenwoordige dagbladschrijvers, die de kamer onder hare leden telt, zoo als o. a. de hh. Muller (van het *Journal de Liège*, van der Stichelen (van het *Journal de Gand*,) Coomans (van de *Emancipation*) enz. enz., op hunne banken zijn blijven zitten, zonder een woord te spreken.

Na de rede des hh. Dolez, en nadat de heer Dumortier eenige woorden had in het midden gebragt tegen de artikelen van het strafwetboek, houdende strafbepalingen tegen priesters, die van den kansel de handelingen der regering veroordeelen, werd de verdere beraadslaging over het wetboek verdaagd, tot dat het nieuwe rapport der commissie van onderzoek zal zijn ingekomen. De kamer ging daarop over tot de behandeling van de begrooting van het departement buitenlandsche zaken. Een zeer scherpe woordenwisseling werd gevoerd over de voorgestelde verhoogingen der jaarwedden van onze ministers in het buitenland. Deze bezoldigingen zijn inderdaad niet in overeenstemming met de behoeften en de eischen van onzen tijd, en het is noodig ze weder te brengen op de cijfers, waarop zij vóór 1848 stonden. In dat jaar van bezuinigingen en hervormingen werden al de wedden verminderd, hoezeer over het algemeen de ambtenaren hier te lande slecht werden en nog worden bezoldigd. De vertegenwoordigers van België in het buitenland moesten ook dit lot ondergaan en daarvan is nu het gevolg, dat zij te naauwernood in de groote hoofdsteden hun stand kunnen ophouden. Daarom vroeg de regering in hun belang een crediet van 45,000 fr. Verscheidene sprekers van beider kleur hebben de voordragt bestreden, heden zal waarschijnlijk de stemming beslissen.

Brussel, 23 Dec. Gisteren is in de kamer van vertegenwoordigers de algemeene beraadslaging gesloten over het wetsontwerp tot wijziging der strafwet. De Heer Dolez heeft, als voorzitter der commissie, welke het ontwerp heeft onderzocht, voorgesteld, om de voordragt aan een nieuw onderzoek der commissie te onderwerpen, waarmede de kamer zich vereenigd heeft. Daarna is de beraadslaging geopend over de begrooting van buitenlandsche zaken. Het voorstel, om het bedrag voor de bezoldiging van het corps diplomatique met 45,000 fr. te verhoogen, is bestreden door de Heeren Coomans, de Meulenaere en Vandenpeereboom. De Heer de Haerne heeft het rapport der centrale sectie uitgebragt, omtrent de tusschen Nederland en Belgie geslotene letterkundige overeenkomst. De minister verklaarde hierna, dat Belgie weldra een handelstractaat met China zou sluiten en dat spoedig een voorstel aan de kamer zal worden gedaan, tot het goedkeuren van gelden, vereischt voor het vestigen van eene vaste missie in het verre Oosten, ten einde de ontwikkeling van Belgie's handel ook in die gewesten te kunnen bevorderen. Deze mededeeling heeft een goeden indruk gemaakt.

ENGELAND.

Londen, 21 Dec. De engelsche bladen gewagen van leeningen, die Rusland en Oostenrijk geneigd zouden zijn, op de londensche markt te sluiten. Wat de russische leening betreft, deze zal, als het petersburgsche cabinet er toe mogt besluiten, zeer zeker volgeteekend worden; doch het is te betwijfelen, of dit ook met de oostenrijksche leening het geval zal zijn, niettegenstaande Oostenrijk Engelands getrouwe en innige bondgenoot is. Sedert eeuwen heeft de engelsche politiek aan Oostenrijk geld verschaft in ruil tegen militaire diensten, maar zouden de engelsche financiers de oostenrijksche waarborgen aannemen tot dekking eener leening?

— In Ierland worden nog steeds vele lieden in hechtenis genomen; de katholieke geestelijkheid toont zich vijandig tegen de geheime genootschappen, en moet, naar het schijnt, nieuwe zamenzweerders hebben aangegeven. De iersche patriotten worden in hun eigen land als vijanden behandeld.

— De Engelsche bladen maken melding van eene zonderlinge ontdekking, door een arts — Dr. Beck — te Dantzig gedaan en bestaande in een tegengif tegen geestrijke dranken. Het is een delfstoffelijk deeg, omsloten in een hulsel ter grootte van een olijf, en waardoor niet alleen de opstijgende dampen geabsorbeerd, maar ook de noodlottige gevolgen der dronkenschap voorgekomen zouden worden. Hij zou daarmede onderscheidene welgelukte proeven op een Pool, een onverbeterbaar dronkaard, genomen hebben. Die persoon — Radevil genaamd — dronk achtervolgens drie flesschen brandewijn, en nuttigde na elke flesch een van des doctors olijven; hij ondervond geen der gewone gevolgen van het drinken en voelde zich ook niet ongesteld. Of dat middel echter den drinklust zal tegengaan, valt te betwijfelen.

FRANKRIJK.

Parijs, 19 Dec. Het gerucht vindt meer en meer ingang, dat de russische grootvorst Constantijn, hoe kort zijn verblijf aan ons hof ook wezen moge, met eene politieke zending door zijn broeder den czar belast is; zelfs beweert men in sommige zoógenaamde politieke kringen, dat bedoelde zending op de italiaansche kwestie betrekking heeft. Men oordeelt dat het oogenblik kwalijk gekozen zou zijn tot eene reis van louter uitspanning. In December doet men geen pleizierreizen, en nu de keizerin-moeder ernstig ziek ligt, blijft haar zoon vermoedelijk niet zonder gewigtige reden langer van huis dan noodig is. Ook geeft de weg, dien de grootvorst nam, aanleiding tot gissingen. Hij reist door Zwitserland om Oostenrijk te ontwijken; van Turijn begeeft hij zich naar Nizza; hij inspecteert het toekomstige Sebastopol te Villa-Franca, en na Toulon te hebben bezocht, vertrekt hij naar Parijs, om van daar naar Petersburg terug te keeren; anderen beweren echter, dat hij deze hoofdstad zal verlaten, om te Marseille aan boord van het admiraalschip des russischen escaders van de Middellandsche zee te gaan. Zooveel is zeker, dat de heer Besson, prefect van het depart. der Rhône-monden, die eenige dagen te Parijs moest doorbrengen, bevel heeft gekregen nog te Marseille te blijven; misschien wel om den grootvorst op zijne terugreis af te wachten. Wat nu van dit alles ook waar of onwaar moge wezen, aan gissingen ontbreekt het niet. Deze ziet in 's prinsen reis een aanhangsel op het keizers-onderhoud te Stuttgart; gene gelooft dat het bezoek van den broeder des czars bij keizer Napoleon in verband staat met het door prins Napoleon bij keizer Alexander te Warschau afgelegd bezoek; een derde gaat nog verder en beweert, dat de grootvorst te Turijn zou gezegd hebben: „Het tegenwoordige regeringstelsel in Polen is liberaler dan dat in Lombardije." Hetzij nu deze woorden als een hatelijkheid tegen Oostenrijk, of als een vleijerij jegens Sardinië beschouwd moeten worden, in ieder geval zou het hoogst opmerkelijk zijn te zien, dat Rusland de italiaansche zaak tegen Oostenrijk ondersteunt, zoo al niet stoffelijk dan toch zedelijk, door namelijk de poolsche nationaliteit te herstellen door duurzame inrigtingen, die meer waard zijn dan een voorbijgaande regering.

— In Frankrijk is dezer dagen van regeringswege het volgende tot waarschuwing voor zeevarenden bekend gemaakt:

„ Ten gevolge van narigten bij het ministerie van marine ontvangen omtrent de vijandige gezindheid van de bewoners der Riff-kust, die gedreigd zouden hebben de vaartuigen van christen natiën te plunderen, worden de zeelieden, welke de wateren der straat van Gibraltar bezoeken, uitgenoodigd niet verder zuidwaarts te komen, dan de paralel van kaap Tres-Forcas, zelfs de omstreek van die kaap te vermijden, en in het algemeen zich minstens twaalf mijlen van de Riffkust te houden.

DUITSCHLAND.

Weenen, 22 Dec. — De minister van openbaar onderwijs en der eerdiensten heeft een nieuw reglement voor de bijzondere scholen in Oostenrijk vastgesteld. Deze instellingen van onderwijs zullen voortaan verdeeld zijn in twee klassen: 1°. naar de kunne en 2°. naar de godsdienst der kinderen. De jongensscholen mogen slechts door mannen, de meisjesscholen slechts door vrouwen bestuurd worden; doch op de laatste scholen mogen ook manspersonen onderwijs geven. Er zullen zijn katholieke, protestantsche, grieksche en israelietische scholen. De katholieke kinderen mogen op geen andere dan de voor hen bestemde scholen toegelaten worden, zonder dat op deze bepaling eenige uitzondering mag worden gemaakt; israelietische kinderen mogen in geen geval op katholieke scholen worden aangenomen; wat de protestantsche kinderen betreft, mag dit bij wijze van uitzondering en in zekere omstandigheden geschieden. Op de katholieke scholen moet het geheele onderwijzend personeel de r. k. leer belijden. Om vergunning te erlangen eene bijzondere school te openen, moet men zijn Oostenrijksch burger, getuigschriften overleggen van goed zedelijk gedrag, zoowel uit een burgerlijk als uit een godsdienstig oogpunt, de vereischte examina hebben ondergaan, en bewijzen leveren, dat men de noodige maatregelen genomen heeft, die zekerheid geven, dat den kinderen onderwijs in de godsdienst zal worden verstrekt. De bijzondere scholen moeten op denzelfden voet ingerigt zijn als de openbare, en op beide moeten dezelfde boeken gebruikt worden, nl. die welke door de geestelijkheid zijn gezien en goedgekeurd.

ITALIE.

Triëst, 17 Dec. jl. Dingsdag, ongeveer te 10 uren 's voormiddags, is de ketel van de gazfabriek alhier met een ontzettenden slag gesprongen, doordien men onvoorzigtig met licht bij een der pijpen was gekomen. In den omtrek zijn al de ruiten gesprongen; zes menschen zijn helaas! onder de puinhoopen bedolven geraakt; een hunner is reeds overleden, en de anderen liggen in gevaarlijken toestand in het hospitaal.

Rome, 22 December. De koning en de koningin van Pruissen worden eerst aanstaanden Donderdag, alhier verwacht, vermits het ongunstige weder aanleiding gaf, dat HH. MM. hun verblijf te Florence eenigen tijd hebben gerekt. Reeds zijn onderscheidene personen van HH. MM. gevolg, zoomede de gouden en zilveren tafelserviezen, te Rome aangekomen. Deze laatste waren bij het transport voor eene waarde van 50,000 scudi verzekerd.

— Indien men aan een brief uit Pavia, voorkomende in de *Opinione,* geloof mag slaan, dan is Oostenrijk niet zeer gerust omtrent zijne Italiaansche provinciën. Bedoelde brief luidt aldus: »Te Milaan verzekert men, dat de troepen in last hebben gekregen, om bij het vernemen van *één* kanonschot zich naar hunne respectieve casernes, en, bij het vernemen van drie schoten, naar de naastbijgelegen, bij voorkeur naar hunne gewone casernes, terug te trekken".

ZWEDEN.

De Zweedsche dagbladen deelen wederom een staaltje van godsdienstige onverdraagzaamheid mede. Een inwoner van Wisby (eiland Gottland) die tot de Luthersche kerk had behoord, ging tot de doopsgezinde belijdenis over. Op aanklagt van het metropolitaan capittel van Wisby, en op last van den procureur des konings, heeft de regtbank hem voor hare balie gedaagd, onder beschuldiging van geloofsverzaking, waartegen door het straf-wetboek voorzien is.

RUSLAND.

De russische regering heeft een besluit genomen, dat onmisbaar gunstig zal werken, om in de toekomst hare heerschappij in Azië te bestendigen. Een gedeelte der zoogenaamde binnenlandsche garde zal nl., met vrouwen en kinderen, naar Siberië worden gezonden. Min of meer volgt Rusland hierin het romeinsche kolonisatiestelsel, welks toepassing door de omstandigheden geboden wordt.

— Het wets-ontwerp, dat het comité tot vrijmaking der boeren in Rusland van den czaar in last had zamen te stellen, is, na negen maanden arbeids, den 15den November door haar vastgesteld en thans door den druk openbaar gemaakt. Lang en hevig is in den boezem van voornoemd comité over het hoofdbeginsel gestreden; de voorstanders der emancipatie, en dus de vrienden van vrijheid en vooruitgang, hebben echter ten slotte gezegevierd.

TURKIJE.

Uit Constantinopel wordt van den 11 Dec. berigt, dat Alipacha, thans gouverneur-generaal van Damascus, in dezelfde betrekking naar Djeddah is overgeplaatst, ter vervanging van Mahmud-pacha, die tot gouverneur van Kurdistan is benoemd; de tegenwoordige gouverneur van Kurdistan, Ali-Hismily-pacha, is gouverneur van Damascus geworden.

Een gedeelte van Rumelië is overstroomd geworden. De geheele stad Adrianopel is onder water gezet; de telegraaf tusschen die stad en Constantinopel kon nog werken, maar verder op waren de palen bedorven.

Te Tuzia werd den 28 November een verschrikkelijke schok van aardbeving gevoeld, waardoor verscheidene huizen zijn ingestort, zoodat de bewoners, niettegenstaande het strenge jaargetijde, genoodzaakt waren hunne huizen te verlaten, en zich in het veld te begeven. Eene meer akelige aardbeving viel voor te

Erghem in Albanië, die de stad tot in de fundamenten schokte; eene menigte huizen en magazijnen zijn ingestort en een aantal menschen gedood of gewond.

— Uit Trebizonde berigt men, dat de Circassiërs, onder aanvoering van Ibrahim-Pacha, zoon van Sefer-Pacha, in de eerste dagen van Nov. ll., een door de Russen bezet fort, omstreeks 6 uren van Anapa, na een bloedigen strijd hebben bemagtigd. De bezetting, 200 man sterk, moest voor de overmagt onderdoen.

— Uit Teheran wordt gemeld, dat Ferruck-Khan steeds voortgaat, zijn land te hervormen en te beschaven. Aan de imans heeft hij verboden zich met politieke en administrative quaestiën in te laten, daar hij van oordeel is, dat de zwakheid en het verval van Turkije alleen is toe te schrijven aan het overwigt, dat aan den koran en de uitleggers daarvan gegeven wordt, waaronder alle vooruitgang gebukt gaat. Hij wil kerk en staat van elkander gescheiden houden, een stelsel, dat tot nu toe in het Oosten onbekend was.

ALGERIE.

Omtrent de ongeregeldheden, die dezer dagen in Algerie zouden zijn voorgevallen, berigt de *Moniteur de l'armée* dat deze niet van groote beteekenis zijn geweest, en dat daarin volstrekt geen staatkunde betrokken was. In de eerste helft van November, hebben eenige stammen van het Kaïdaat van *l'Oued-el-Kiber* een opstand begonnen tegen de Sjeighs en Deïras, bij gelegenheid dat er geldboeten geïnd werden, die wegens boschbranden waren opgelegd.

AMERIKA.

Met de stoomboot *Arago*, hebben wij tijdingen van New-York tot den 11den December.

De zittingen van 't Congres hebben weinig belangrijks opgeleverd, de beide kamers zijn slechts, om zoo te spreken, bezig met de herstelling harer verschillende afdeelingen.

In de *Union* van Washington, lezen wij 't volgende over de boodschap van den president: Men behoeft het niet te verbergen, dat deze stoutmoedige verklaringen een magtigen invloed op de groote staten van Europa zullen uitoefenen. Frankrijk en Engeland hebben reeds een aanmerkelijke zeemagt in de golf van Mexico en op de kust van Midden-Amerika bijeengetrokken. Oogenschijnlijk gegronde geruchten schrijven aan deze regeringen, in overeenstemming met Spanje, bijzondere oogmerken met Mexico toe. Tevens is het luide bevestigd, dat de fransche en spaansche regeringen reeds sedert langen tijd in regtstreeksche gemeenschap met Zuloaga en de kerkelijke partij in Mexico geweest zijn, die zich tegenwoordig inspannen, om de constitutionele partij omver te werpen. Wij herhalen slechts een publiek gerucht.

Maar met de verklaringen van generaal Lamar voor ons, dat de Vereenigde Staten geen uitsluitende transitoregten aan Nicaragua vragen, dat zij niets dan de opening van den interoceanischen weg voor 't gemeenschappelijk welzijn van alle volkeren willen, zien wij de staatkundige reden niet in, die zooveel fransche en engelsche oorlogschepen in de middel-amerikaansche en mexicaansche wateren brengt. Hebben deze gouvernementen bijzondere ontwerpen uittevoeren, strekkende ter bezetting en uitsluitend toezigt, dan zullen zij in de boodschap des voorzitters duidelijke verklaringen op dit punt vinden, om hen, naar wij wenschen, te nopen hun operatiestelsel te veranderen.

Maar vooronderstellen wij, dat de meening der twee mogendheden zij, om de spaansche regering bij de eene of andere staatkundige onderneming te helpen, strekkende om 't gezag der koningin over deze republiek te herstellen. Dit zou een achterwaartsche beweging zijn, die aanstonds de aandacht tot zich trekken en den tegenstand van ieder amerikaansch burger opwekken zou. Amerika kan nimmer meer door monarchale regeringen gekoloniseerd worden. Niets is meer waar. Wij kunnen vijftig beschermheerschappen instellen of overwinningen behalen, voor dat de regeringen van Europa één enkel monarchale vestiging op dit vasteland kunnen hebben.

De boodschap stelt van de zijde des gouvernements een nieuwe politiek in, die ons wordt opgelegd door de omstandigheden en die stoutmoedig en beteekenisvol is, omdat het engelsch-fransche verbond alle gewigtige verwarringen in Europa, dat tegenwoordig een diepen vrede geniet, geëindigd heeft. Bij dezen stand van zaken heeft men tot dat werelddeel eene opene verklaring van de oogmerken des amerikaanschen volks gerigt, met betrekking op alle groote internationale belangen, die ons gezamentlijk met anderen raken.

De flibustiers, ten minste een groot deel hunner, zijn overeengekomen, om de waakzaamheid der autoriteiten te verschalken en zee te kiezen. De goelet *Susan*, kapitein Marcy, is van Mobile met 140 passagiers en overvloedige provisie vertrokken, zonder zich met de douanen te bemoeijen, onder voorwendsel van eene reis langs de kust.

Voor dat zij Pointe-Mobile bereikten, werden zij achtervolgd en aangehouden door een gewapend vaartuig, dat van de kotter *M'Clelland* op hen afgezonden werd. De passagiers aan boord der *Susan* bedreigden de mannen des kotters en weigerden hen aan boord te laten komen.

Eindelijk gelukte het de *Susan* in den namiddag te ontsnappen, terwijl de *M'Clelland* in de kleine marine haven strandde; toen het gelukte, haar vlot te maken, waren de flibustiers reeds 400 mijlen vooruit. Men zegt, dat zij in de omstreken van Key-West hunne verzamelplaats bepaald hebben.

Een brief van Mobile dd., 3 Dec., meldt de tegenwoordigheid van Walker, van de kolonels Anderson, Bruno, von Natzmer, Swingle, Tucker, Henry en verscheiden andere officieren.

Van de andere zijde bevat de *Register* van Mobile, van den 30sten November, het volgende:

„De stoomboot *Fashion* heeft een kanonschot gelost en gisteren, even vóór den middag, hare legplaats verlaten. Hare verschansingen raakten bijna het water, want zij had een zware lading in, behalve een groot aantal menschen. De passagiers vulden 't geheele verdek en 't scheen, dat er veel meer landverhuizers waren, dan er anders gewoonlijk naar Kansas vertrekken."

COCHIN-CHINA.

De *Univers* behelst de navolgende bijzonderheden omtrent Cochin-China.

Het tegenwoordige cochin-chinesche rijk bevat drie koningrijken: Cambodja, het eigentlijk gezegde Cochin-China en Tonkin; het draagt ook den naam van het keizerrijk Annam. Het is gelegen tusschen 8°25' en 23° N. B. en tusschen 103° 15' en 109° O. L. Het wordt verdeeld in drie groote gouvernementen; Cambodja, Tokin en Cochin-China, en in 32 provinciën of prefecturen.

Cambodja en Tokin worden door een onderkoning bestuurd. In Cochin-China regeert de koning en het hof. Cambodja wordt weder verdeeld in 6 provinciën: Donguaï, Que-Donc, Sa-Dik, Mi-Tho, Ca-Mao en Tek-Sio. Al de zendelingen, die er over gesproken hebben, beschouwen het als het rijkste en vruchtbaarste gewest van het koningrijk en als de graanschuur van Cochin-China. De hoofdstad van Cambodja, Saï-Gon ligt op 104° 25' O. L., aan de rivier van denzelfden naam.

Volgens den hydrograaph Horsburgh, is de vaart op deze rivier volstrekt niet gevaarlijk en heeft zij water genoeg voor elke soort van vaartuigen. Luitenant White van de Amerikaansche marine, die deze rivier in 1819 met twee groote schepen opvoer, was getroffen over het groot aantal ligte schuiten, die hij er aantrof. Deze schuiten, van een enkelen boomstam vervaardigd, werden elk bestuurd door een vrouw, die daartoe slechts een langen en veerkrachtigen roeiriem gebruikte, die aan een spil bij den achtersteven was vastgemaakt. Andere vaartuigen van dezelfde soort, die steeds vastlagen, dienden tot woning voor geheele familien, iets dat men in het Oosten dikwijls ziet.

De haven van Saï-Gon ligt aan de zamenvloeijing van twee armen der rivier, en de stad van dien naam strekt zich ongeveer 8 of 10 mijlen noordwestwaarts uit aan den noordelijken oever van de rivier. Van het punt, waar beide takken zich vereenigen, heeft men een communicatie-kanaal naar de Cambodja gegraven. Dit kanaal is meer dan 50 Ned. mijlen lang, 8 Ned. ellen diep en ongeveer 20 el breed; het is door bosschen en moerassen heen in een tijd van 6 weken gegraven, door 26,000 menschen, van welke er velen stierven, ten gevolge van de vermoeijenis of de ziekten, die altijd gepaard gaan met dergelijke werkzaamheden, wanneer zij met te groote snelheid worden volbragt, even als dit het geval geweest is met de werklieden, die Versailles gebouwd hebben.

Vóór het jaar 1800 dreven de Portugezen van Macao bijna uitsluitend den handel op Saï-Gon; tegenwoordig nemen de Chinezen en verscheiden europesche volken daar deel aan. De voornaamste artikelen van uitvoer zijn: de voortbrengselen van de provincie, als betelnoten van verschillende soort, rijst, suiker, peper, kaneel, cardamon, zijde, katoen, timmerhout, pik, teer, olie, horens van rhinocerossen en herten, ivoor, goud en zilver in staven en gedroogde visch, waarvan aanzienlijke hoeveelheden naar de verschillende havens van China verzonden worden.

De stad Saï-Gon telt ongeveer 80,000 inwoners, onder welke vele christenen zijn. De straten zijn breed en regt, en aan weerszijden met boomen beplant, maar de huizen hebben weinig voorkomen. Zij zijn meestal van hout vervaardigd, en gedekt met palmbladen en rijststroo; nogtans ziet men er eenige, die van steen opgetrokken en met pannen belegd zijn; zij hebben maar een verdieping en geen vensterramen, maar luiken die geopend moeten worden, om het vertrek te verlichten. De huizen van de armen zijn vuil en ellendig: zij zien er allertreurigst uit.

De onderkoning woont in een citadel of liever in een vesting, die in het vierkant door hooge en dikke muren wordt afgesloten. De toegang daarheen geschiedt over een schoonen steenen brug, waaronder een breede en diepe gracht is. De bijbehoorende kazernen, waar in de te Saï-Gon in garnizoen liggende soldaten gehuisvest zijn, zijn goed gebouwd en groot genoeg om 50,000 man te bevatten. Zoowel de kazernen als de citadel zijn het werk van fransche ingenieurs.

Luitenant White telde 250 kanonnen, waarvan vele in Europa gegoten waren; twaalf daarvan kwamen van Frankrijk en dagteekenden van den tijd van Lodewijk XIV. In het N. O. van de stad bij een diepe baai bevindt zich het arsenaal van de marine, een prachtige inrigting, die nauwelijks behoeft onder te doen voor dergelijke in Europa. Het bevat weinig groote vaartuigen, maar een groot aantal goed gebouwde galeijen. Die, welke genoemde luitenant er vond, waren 40 à 100 voet lang en gewapend, deels met 16, deels met 4 tot 6 kanonnen; deze stukken zijn van koper en zeer schoon gegoten. De materialen in de bij het arsenaal behoorende werven, waren destijds voldoende voor den aanbouw van verscheidene fregatten. Het scheepstimmerhout was het schoonste, dat White ooit gezien had. Hij bevond, dat een van de planken 100 voet lang en over de geheele lengte 21 voet breed was. Ook zag hij in dit land een boom, die alléén voldoende zou geweest zijn, om er den grooten mast van een schip van de grootste afmetingen uit te vervaardigen; naar hetgeen men hem zeide, waren dergelijke boomen er niet zeldzaam.

De bazars van de stad zijn over het geheel wel voorzien en het leven is er niet duur. De politie is er op een vreemde wijze ingerigt: in elke straat is een van de voornaamste gebouwen met de surveillance over de buren en het handhaven van de rust belast. Eén zaak weten zij nogtans niet te beletten; er ontstaat namelijk dikwijls brand. Het gelukt intusschen vrij spoedig de voortgangen daarvan tegen te houden, met behulp van olifanten, die er op afgerigt zijn de huizen omver te halen, welke het brandende gebouw omringen.

Een woord over onzen Suikerhandel.

Het verslag der Kamer v. kooph. te *Rotterdam* meldt de verminderde uitvoeren van Nederlandsche geraffineerde suiker.

Het is niet zonder belang te onderzoeken, in hoeverre deze vermindering van afzet ook bij de andere raffinerende landen wordt waargenomen, dan of zij enkel ten opzigte van Nederland plaats had.

Het eerste geval zou doen vermoeden, dat de vermindering in 1857 meer is toe te schrijven aan de algemeene overvoering der markten, door den grooteren speculatie-geest der laatste jaren, welke thans door reactie wordt opgevolgd.

Het laatste geval zou kunnen strekken tot bevestiging van de klagten, welke onlangs, betreffende eene bijzondere benadeeling der Nederlandsche suiker-industrie, zijn aangevoerd, meer bepaaldelijk met het oog,

a. op de verhooging van het minimum van opbrengst van den suiker-accijns van $1^1/_2$ op 2 millioen guldens;

b. op de nadeelige verhouding van de Nederlandsche suiker in de Middellandsche Zee landen, tegenover de meer nabij gelegene, bij den uitvoer sterker begunstigde fransche suikers, van Marseille;

c. op de niet-toepassing der ons toekomende korting op de invoerregten, in Napels.

Een en ander punten vindt men eenigzins toegelicht in de berigten der Belgische consuls, aan hunne regering medegedeeld, welke berigten sedert een paar jaren, krachtens kon. besluit van 13 Nov. 1855, gaandeweg worden gepubliceerd in het voortdurend en tegen zeer lagen prijs uitkomend *Recueil consulaire Belge.*

Men weet dat de Belgische raffinadeurs zich ook op de uitbreiding van hun débouché in de Middell. zee toeleggen, en in de berigten der consuls uit die steken wordt dan ook steeds de stand van dat artikel in bijzonderheden nagegaan, en de middelen tot meerderen afzet aan de hand gegeven.

Indien men nu de berigten nagaat, zoo bevindt men, dat in 1857 de overige rijken wel degelijk in den achteruitgang der uitvoeren hebben gedeeld, en dat eene benadeeling der Nederlandsche industrie door de met hoogere premie gefavoriseerde uitvoer-staten, voor 1857 althans, evenmin als voor vorige jaren blijkt.

Wij herinneren ten overvloede, dat de totale uitvoer van geraffineerde Nederlandsche suiker op circa 50 millioen kilogrammen, ter waarde van ca. 15 millioen guldens kan gesteld worden, en dat daarvan op verre weg het grootste gedeelte, 70 à 80 pCt., in de Middellandsche zee wordt afgezet.

Van deze débouchés nu zijn Oostenrijk (Triëst) en Napels de voornaamste, elk ca. 8 millioen kilogr. van onze suiker nemende. (Voorts Turkije, Sardinie enz.)

Zien wij nu vooreerst wat de Belgische consuls dezer twee genoemde havens aangaande den handel over 1857 vermelden.

„Il n'est venu en 1857" zegt de consul te Napels, in zijn berigt van 15 Januarij, „qu'une petite quantité de sucres raffinés Belges, comparativement surtout à ceux qu'a importés la Hollande, qui paraît avoir le monopole de ce produit si important dans tout le royaume. Les sucres raffinés anglais et français, ainsi que ceux de la Belgique, n'entrent plus ici que comme assortiments."

De consul te Triëst zegt, in zijn berigt van 22 Februarij:

„Le sucre raffiné peut être considéré comme le produit le plus important de notre commerce internationale; cependant l'importation de l'année 1857 constate un déficit énorme en comparaison des années précédentes. La cause de cette différence peut être attribuée d'abord au dépôt considérable, que nous a laissé l'année 1856, et ensuite aux prix trop élevés auxquels est arrivé le sucre, et qui ont découragé nos importateurs; cela provient aussi de ce que notre place, essentiellement intermédiaire dans cet article, a trouvé dans ses lieux d'écoulement ordinaires des dépôts plus forts qu'autrefois. La concurrence des raffineurs français et hollandais y est aussi pour quelque chose.

„Je ne connais pas encore le relevé du commerce total de Trieste avec les pays étrangers; je ne puis donc pas juger d'après des documents officiels, mais je suis porté à croire que les raffineurs français ont beaucoup gagné de terrain dans l'importation de sucre à Trieste au détriment des Belges et des Hollandais; les premiers sont représentés ici par un agent actif et intelligent.

„Dans le courant de l'année 1857, les sucres raffinés ont atteint des prix extraordinairement élevés; depuis le commencement de la crise commerciale ils ont successivement baissé et on cote maintenant: Sucre raffiné en pains, belge et hollandais fl. 28 à 29, français fl. 27; pilé fl. $24^3/_4$ à $25^1/_2$, belge et hollandais fl. 24 à $25^1/_2$."

Uit een later berigt van denzelfden consul blijkt evenwel, dat de vermoede vorderingen der fransche raffinadeurs op deze markt, ten nadeele der Nederlandsche, geenszins van belang hebben kunnen zijn.

Wij vinden nl. daar, bij eene statistiek van den belgischen invoerhandel te Triëst, in verhouding tot den totaal-handel der plaats, eene afzonderlijke opgave (*Recueil cons.* p. 445) van de invoeren van geraffineerde suiker te Triëst over de twee laatste volle jaren, volgens de verschillende landen van herkomst, aldus: (in centenaars.)

	1856	1857.
Uit België	57.679	12.381
„ Sardinië	„	2.739
„ Frankrijk	66.534	47.111
„ Nederland	128.421	90.562
„ Groot-Brittannie	3.220	855
„ Versch. rijken	323	392
„ Oostenr. havens	1.541	69
centenaars	257.778	154.109

Wij vinden dus hier eene algemeene vermindering van ca. 40 pCt. in de Triëster aanvoeren, en van welke landen heeft de afzet het meest geleden?

Van Frankrijk 30 pCt. Nederland 30 pCt. Belgie 79 pCt.

Het blijkt dus dat Nederland, zoo het in den algemeenen achteruitgang deelt, echter tegenover zijne concurrenten niets verloren heeft; terwijl daarentegen sommigen dezer meer achteruitgingen dan onze handel.

Wij bepalen ons tot de mededeeling dezer twee berigten, ofschoon ook de berigten der consuls te Constantinopel (*R. C.* pag. 327) en te Civita Vecchia (pag. 19), welke wij, om ruimte te besparen, niet overnamen, belangrijke mededeelingen aangaande den suikerhandel bevatten. Zij geven echter geene vergelijkende statistieken van de aanvoeren der verschillende rijken over 1856 en 1857, en zijn dus voor 't oogenblik hier minder afdoende.

Geen dezer berigten meldt echter, voor zoo veel wij zien kunnen, van veldwinnen der Fransche suikers tegenover de Hollansche.

Laatstgemelde consul geeft voor de aanvoeren in de Pauss. Staten (*Section de la méditerrannée*) de navolgende cijfers van geraff. suiker, gemiddeld in de laatste jaren 2.166.000 kilog. van Marseille, 666.000 k. van Nederland, 166.000 k. van Engeland, 350.000 k. van Genua en Livorno, totaal 3.350.000 k.

Hier hebben dus de Franschen, welligt ten gevolge der zeer lage vracht van Marseille en veelvuldig verkeer met Rome, het grootste gedeelte in handen: overigens is dit débouché een der geringste van Nederland, daar wij er gemiddeld ca. een half millioen pond heenzenden. Er blijkt echter ook niet van vermindering van ons aandeel, terwijl de consul zelfs uitdrukkelijk zegt, dat de Romeinsche handelaars, door de lage prijzen van Rotterdam en Amsterdam zijn aangezet geworden, om hunne suikers van daar te ontbieden (pag. 20.)

Wanneer wij dit een en ander nu te zamen vatten, dan blijkt uit deze stellige berigten van de voornaamste onzer débouchés, dat er voor alsnog geen genoegzame grond is, om eene benadeeling onzer suikerindustrie door de concurrentie van sterker geprotégeerde aan te nemen.

(REDACTIE.)

Overgenomen uit de *Economist.*

Comptabiliteit.

Het wetsontwerp tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen (dat den 30 November ll. door de Regering aan de tweede kamer der Staten-Generaal is ingezonden) is, zooveel mogelijk, ingerigt met het oog op de eigenaardige omstandigheden en behoeften van een koloniaal bestuur. Uit dien hoofde heeft de Regering gemeend meer ruimte te moeten laten, dan voor soortgelijke bepalingen in het moederland het geval

zou behoeven of behooren te zijn. Daarom zijn dan ook in dit ontwerp meer beginselen gesteld, en is men niet in bijzonderheden afgedaald. De Regering gelooft, dat de Staten-Generaal, met de voorzigtigheid, waarvan reeds ten jare 1848 ten aanzien van de kolonien een voorbeeld werd gegeven, met haar zullen begrijpen, dat men zich, aanvankelijk althans, hebbe te bepalen tot hetgeen behoefte is, doch hebbe te onthouden van bepalingen en voorschriften, welke tot stremming van de dienst zouden kunnen leiden. Eene der redenen, welke tot de vertraagde uitvoering van het laatste lid van art. 60 der grondwet hebben medegewerkt, is de omstandigheid, dat men die uitvoering wilde doen volgen op, of minst genomen gepaard doen gaan met eene nieuwe comptabiliteitswet voor het moederland, naar aanleiding der bepalingen van art. 119—122 der grondwet. Dat verband tusschen de wet voor den staat en die voor de overzeesche bezittingen zou inderdaad in meer dan een opzigt, voor zooverre de verschillende toestanden dit mogelijk maken, wenschelijk zijn. Er is bepaaldelijk een punt, waaromtrent het van grooten invloed is, namelijk waar het betreft den werkkring der algemeene Rekenkamer in Nederland, in toepassing op koloniale ontvangsten en uitgaven in het algemeen en op de uitvoering der bij de wet vastgestelde contractuele tusschenkomst der Nederl. handelmaatschappij, voor het te gelde maken der gouvernements-producten in het bijzonder. Hoe wenschelijk het ook zij, dat de comptabiliteitswet voor het moederland vooraf ware tot stand gebragt, eene volstrekte noodzakelijkheid is het echter niet. Daarvan leverde de Regering een bewijs, toen in Maart 1855, onder het bestuur van den heer Chr. F. Pahud, destijds minister van kolonien, tegenwoordig opperlandvoogd van Nederl. Indië, een wetsvoorstel tot regeling van de wijze van beheen en verantwoording der koloniale geldmiddelen aan de Tweede kamer werd gedaan. De beginselen dier wetsvoordragt scheen den bijval dier kamer niet te kunnen verwerven; doch het toen uitgebragt verslag heeft toch een aanvang uitgemaakt van het gemeee overleg, waardoor over de zaak meer licht is verspreid en nuttigwenken zijn gegeven. Ook thans wil de Regering de uitvoering, aan het laatste lid van art. 60 der grondwet te geven, niet ondergeschikt maken aan de voorafgaande wettelijke herziening der comptabiliteitswetten hier te lande. Getrouw aan de verklaring, bij hare optreding gedaan, heeft zij zich beijverd het onderwerpelijk wetsvoorstel zamen te stellen. Zij zou meenen haar licht en hare eigene krachten te overschatten, wanneer zij, bij de aanbieding daarvan, met vertrouwen de verklaring voegde, dat dit wetsontwerp alles bevat, wat het bevatten moet, en dat alles, wat het bevat, de proef der ervaring zal kunnen doorstaan. De Regering meent, dat het tegenwoordig ontwerp een zamenhangend stelsel bevat, waardoor in waarheid aan de bedoeling der grondwet en aan de staatsbehoefte zal worden voldaan, zonder dat het koloniaal bestuur meer dan noodig is of te zeer zal worden beperkt. In dit opzigt heeft zij gemeend, door het voorstellen eener begrooting voor vijf jaren, waarop een zeer ruime post voor onvoorziene uitgaven onvermijdelijk zal zijn, genoegzaam te hebben voorzien.

De Regering mag echter niet verzwijgen, maar moet er nadrukkelijk op wijzen, dat de uitvoering der voorgedragen wet nieuwe, niet onbelangrijke uitgaven zal ten gevolge hebben. Om aan den inhoud daarvan behoorlijk gevolg te geven, zal er, ten aanzien van de behandeling van financiele en comptabele zaken, eene gewijzigde inrigting aan het departement van kolonien moeten gegeven worden, waarvan verhooging van uitgaven het onvermijdelijk gevolg is: wie het doel wil, moet de middelen willen. Op die verhooging is, voor wat betreft de voorbereidende werkzaamheden en inrigtingen, reeds bij de begrooting voor het departement van kolonien voor 1859 gerekend. Ook in Ned. Indië zal het toestaan van meer uitgaven tot verzekerde werking der wet onvermijdelijk zijn. Tot dusver zijn de hoofden van gewestelijk bestuur belast met het geldelijk beheer en dus rekenpligtig. Oudtijds, toen zij met betrekkelijk weinig bezigheden waren belast, liet zich dit verklaren en regtvaardigen. Maar thans, nu zooveel uitbreiding aan de verschillende takken van bestuur in Indië gegeven is, waarbij de hoofden van gewestelijk bestuur betrokken zijn, is de opdragt van geldelijk beheer aan hen in strijd met het belang van de dienst en tevens onbillijk te kunnen aanzien. Het geheele bestuur, het cultuurstelsel in zijne werking, de regtspleging en politie over den inlander, lijden door die vereeniging. Het is van een hoofd van gewestelijk bestuur, wanneer hij zelf rekenpligtig is, niet te vergen veel afwezig te zijn; in plaats van dus door veelvuldige rondreizen zich persoonlijk van den gang van zaken te verzekeren, orde te handhaven, misbruiken te keer te gaan, aansporing te geven waar dit noodig is, hecht billijke bezorgdheid voor zijne geldelijke verantwoordelijkheid hem aan zijn bureau. Die stand van zaken moet ophouden door overdragt der rekenpligtigheid op den secretaris of op een bijzonder daarvoor aan te stellen ambtenaar. Ook hierdoor is verhooging van uitgaven noodzakelijk.

Redactie.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	4	Ned.	bark	Nieuwland	P. G. Pot	Cheribon
„	—	„	„	Eduard Marie	Remmers	Batavia
„	7	Zw.	brik	Fanny	Silversparre	„
„	—	Eng.	„	Silver Cloud	J. Challes	„
„	—	N. I.	stooms.	Menado	A. Couteron	„
„	10	„	„	Palembang	Roseboom	„

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Febr.	3	Ned.	bark	Tasmania	B. J. Jonker	Soerabaija
„	6	„	schoen.	Valparaiso	E. J. Kok	Nederland
„	—	„	bark	Jacobus	J. J. van Loon	Soerabaija
„	—	„	„	Emma	Th. Noordwall	Stokholm
„	7	„	„	Twee Cornelissen	J. C. Kreije	Cheribon
„	8	„	„	Atitor Rachman	Sech Banseer	Soer. en Sand.
„	—	„	„	Gebroeders Houtman	J. Box	Soerabaija
„	—	N. I.	„	Oen Goan	Koo Siong	Rembang
„	—	Ned.	„	Immag. Sara Clasina	M. van Gijzel	Soerabaija
„	—	N. I.	stooms.	Menado	A. Couteron	„
„	10	„	bark	Fathoel Karim	Sech Oem Fag.	„
„	—	„	stooms.	Palembang	H. Roseboom	„

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch....	schip	Princes Amelia	L. W. v Rhijn Alkemade.	Nederland	Dorrepaal & Co.
„	„	Philips van Marnix	E. van Duijn	Batavia	B. Kopersmit & Co.
„	„	Amerika	P. L. Zeeman		Gezagvoerder.
„	bark	Abel Tasman	J. R. Rijken	Nederland	B. Kopersmit & Co.
„	„	Nieuwland	P. G. Pot	„	„
Nederl. Indie....	„	Ellen	T. A. P. Wentholt	Cheribon	„
„	„	Sara Eleonara	D. Schuijmer	Batavia	Dorrepaal & Co.
„	„	Emelie	J. B. Perry	China	Gezagvoerder.
„	„	Pilades	A. de Wolff		„
„	„	Nawan Eljoesoor	C. Monteiro	Soerabaija	„
„	„	Fathool Moebarak	Kassan	Banjermassing	„
„	schoener	Hap Eng	Tan Kie	Singapore	„
„	brik	Salim	Sech Segaf		„
Bremer............	bark	Marie	Schwartje		Wermuth & Co.
Engelsch..........	„	Silver Cloud	J. Challes	K. de G. Hoop	Dorrepaal & Co.
Zweedsch..........	„	Fanny	C. Silversparre	Nederland	„

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DAT IM	NAAR
Februarij	11	Engelsch	Solent	M. Broods	Whampoe	1 Februarij	Londen
„	12	Amerikaansch	Beaver	Smith	Shanghae	29 Januarij	New-York
„	13	Fransch	Godefraij	Le Compte	Whampoa	29 „	Havre
„	15	Engelsch	E. of Marand Kellie	Matheson	Foo-Chow-Foo	2 Februarij	Melbourne
„	—	„	Eagle	Ross	Singapore	10 „	Liverpool
„	16	„	Security	John Campbell	Londen	24 Augustus	Singapore
„	—	Nederlandsch	Twee Gezusters	P. Keuzekamp	Batavia	13 Februarij	Rotterdam

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDER.	VAN		AGENTEN.
Februarij	17	Nederlandsch	bark	Emelie	P. F. Marker	Tagal	7 Jan.	Schimmelpenninck & Co
„	18	„	„	Vrijhandel	Leversteijn	Indramaijoe	11 Febr.	John Pryce & Co.
„	—	Ned. Indisch	„	Falhool Wahap	Sech bin Smeer	Pecalongan	22 Jan.	Buijs, Jacobsen & Co.
„	—	„	schoener	Apie Maas		Muntok		B. J. Jacobs

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Februarij	17	Bremer	schip	Franklin	Stohmann	Soerabaija
„	—	Engelsch	bark	Isle O. May	Burgess	Singapore
„	—	Nederlandsch	„	Valparaiso	H. K. Smit	Padang
„	—	Hamburgsch	schip	Bieleveld	Henert	Akijab
„	18	Nederlandsch	brik	Joan Jacob	Wilphorst	Sydney
„	—	„	bark	Patriach Sambire	G. C. Lion	Samarang en Soerabaija
„	—	Engelsch	brik	Collingwood	W. Spence	Singapore
„	19	„	bark	Omagh	Davidson	Adelaide
„	—	„	schip	Corriemulzie		Singapore
„	—	Nederlandsch	brik	Cornelia Geertruida	C. E. Hoeksma	Bantam
„	—	Ned. Indisch	bark	Atiat Toolbarie	Sech Jebédie	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Eva Johanna*	H. de Boer		Hager & Schuurman.
„	„	Zeenimph*	J. W. J. W. Elias	Samarang en Soerabaija	„
„	„	Admiraal Piet Hein*	L. Hazewinkel		„
„	„	Zeevaart*	Biesthorst		„
„	schip	Nederland*	P. Hoekstra	Nederland via Soerabaija	„
„	„	Jupiter	P. Burggraaf		„
„	brik	Karel August	A. Huizer	Padang	„
„	schip	Hebe	A. H. Kiehl	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
„	„	Jacoba Cornelia Clasina,	Delclisur		„
„	bark	Eersteling	A. P. Armstrong		„
„	„	Constance	Kimmerer		„
„	„	Canton	H. J. Tweehuys		„
„	„	Metalen Kruis	J. P. Zuurdeeg		„
„	„	Amboina	W. H. Rusman		Reijnst & Vinju.
„	schip	Jason	J. Lourens		„
„	„	Triton*	Adriaans		„
„	bark	Twee Anthony's*	van Rijn van Alkemade		„
„	„	Derkina Titia*	P. Esink		Dummler & Co.
„	„	Nassau*	Huffnagel	Japan	„
„	„	Regina Maria*	S. Onwehand		Maclaine, Watson & Co.
„	schip	Zeelandia*	W. Blaakhert		„
„	„	Louis Meijer*	O. Hazewinkel		Lundberg, Bezost de lia & Co.
„	„	Twee Cornelissen	J. C. Krije	Cheribon en Samarang	„
„	„	President Plate*	J. C. Hartsen		„
„	bark	Voorwaarts*	G. F. Bus	Hamburg	„
„	„	Jeannette en Agatha	C. Kleijndert		„
„	„	Henriette*	J. M. van der Veer	Nederland	C. Bahre & G. Kinder.
„	„	Admiraal de Winter*	Jansen		van Ommeren, Rueb & Co.
„	schip	Oldenbarneveld*	F. N. Hoek		„
„	bark	Eensgezindheid*	B. G. Flik		B. Kopersmit & Co.
„	„	Schoonderloo	D. Kruijt	Amsterdam	„
„	„	Vijf Gebroeders*	G. J. Teenstra		„
„	„	Koning Willem II	G. van Eijk Menkmen	Nederland	„
„	„	Zwaan	K. Junius van Hemert	Samarang en Soerabaija	„
„	schip	Biesbosch*	J. H. Mugge		„
„	„	Broedertrouw	Rotgans	Samarang en Soerabaija	de Weerdt, Buijs & Co.
„	schip	Wilhelmina	van Dalen		„
„	bark	Ferdinand en Louis	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
„	„	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
„	brik	Anna	van der Valk		„
„	bark	Capella	Landweer		„
„	schip	Admiraal de Ruijter	B. Koster	Golf van Perzie	E. Moormann & Co.
Nederl. Ind.	p.w.	Foolkool Hair*	Said Mocksien	Soerabaija	Buijs, Jacobsen & Co.
„	bark	Ydroesie*	Said Abdulla Bafagie	Indramaijo	B. J. Jacobs.
„	brik	Fathul Sereer*	Sech Alie Bagoi	Soerabaija via Samarang	„
„	bark	Generaal Michiels*	D. de Wilde		Hager & Schuurman.
„	brik	Zwaluw*	P. P. Bloem	Japan	„
„	bark	Java*	J. Worthington		Schimmelpenninck & Co.
Engelsch	schip	Empress*	Malone		Hunter, Houghton & Co.
„	bark	Caroline Elizabeth*	Pascod	Falmouth	„
„	„	Ravensworth*	Applety		Maclaine, Watson & Co.
„	brik	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	„
„	schoener	Harriet*	J. C. Ross		Wilson & Co.
Fransch	bark	Johanna*	Wetzel		C. Bahre & G. Kinder.
„	schip	Albert Cezard*	Dolu		J. Cezard & Co.
„	„	Manzanilla*	J. Martineau	Falmouth	
„	bark	Vizir*	Lhotellier	Bordeaux	E. Moormann & Co.
Amerikaansch	schip	Time*	Homer		Paine, Stricker & Co.
Meckelenb.	„	Graf Arthur Bernstorff*	Schneider		Metzendorff, Wilmans & Co.
„	„	Christine Breukelmann*	Voss		„
Hamburg	„	Carel en Auguste*	C. A. Müller		„
„	bark	Johanna Stoll	Berg	Akijab	„
„	„	La Rochelle*	Meijer		„
„	brik	Gustav*	Nielsen		„
„	schip	Neumuhlen*	Heuer		„
„	„	Podesta*	Angelbeck		„
„	bark	Siwa*	Brorsen		„
„	„	Helene*	Range	Sydney	C. Bahre & G. Kinder.
„	„	Congo*	Duise		„
Bremer	brik	Ocean*	Farrelmann		„
Zweedsch	bark	Princessan Louisa	D. Jansson		J. Cezard & Co.
„	schip	Gerda*	Jansson		Paine, Stricker & Co.

De Particulieren schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen Schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	5	Eng.	schip	Lismoyne	W. Dempster	Uit zee terug
„	—	Ned.	bark	Delft	v Geelkerken	Pasoeroean
„	—	„	„	Diana	E. H. Masdorp	Batavia
„	6	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Pasoeroean
„	—	„	„	Little Tot	Katjoong	„
„	7	„	bark	Atitool Rachman	Sech Bafadal	Batavia
„	9	„	stooms.	Menado	A. Couteron	„

Vertrokken Schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr.	2	Ned.	bark	Gerardus Jacobus	Kilian	Nederland
„	6	Zw.	„	Prins Oscar	Oberg	Stokholm
„	—	N. I.	stooms.	Banka	W. Vogel	Batavia
„	—	„	bark	Noorbau	Sech Djahia	Grissee
„	—	Ned.	„	Rhijnvis Feith	Lammerts	Nederland
„	7	„	„	Louise	P. Buijs Jr.	„
„	—	„	„	Beurs van Rotterdam	F. de Vos	Sumanap
„	—	„	„	Wildeman	Driest	Nederland
„	—	N. I.	„	Faid Allm	Sech Bijjeen	Macassar
„	—	„	„	Vetman	van Nooijen	Koetel

In lading liggende schepen *te Soerabaija*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING	AGENTEN.
Nederlandsch....	bark	Johanna Maria Christina	C. Gorter		Fraser Eaton, & Co.
	„	Louise Jacoba Johanna	Baumgarten		„
„	„	Drie Vrienden	L. P. Anderson		„
„	„	Walcheren	K. Hoek		„
„	schip	Alcyone	Haacke	Nederland	„
„	bark	Jacob	Borger	„	Mathieu, Ebbe, Buijs & Co.
„	„	Johanna Louise	Popken	Amsterdam	Schimmelpenninck & Co.
„	„	Jan Schouten	Coeningh Meijer		„
„	„	Prins Frederik der Nederlanden	de Wit		„
„	„	Zaanstroom	Schaap		„
„	„	O. I. Packet	Postma		„
„	schip	Columbine	Malbranc	Banjermassing	„
„	„	Afrika	Manourie	Amsterdam	„
„	„	Tasmania	B. J. Jonker	Nederland	„
„	„	Prins van Oranje	Hensing		Ruyl, Cramer & Co.
„	bark	Laurens Koster	Koenen		„
„	„	Koerier	Rotgans		„
„	„	Kinderdijk	Zwanenburg	Nederland	„
„	„	Eersteling	Mann		J. F. van Leeuwen & Co.
„	„	Ary Scheffer	Kunst		„
„	„	Soubnrg	von Lindern	China	„
„	„	Minister Thorbecke	S. van Duijn		„
„	„	Diana	Masdorp	Nederland	„
„	„	Delfshaven	Schaap qq.		B. Kopersmit & Co.
„	„	Pictura	Vogel		„
„	„	Baltimore	Brakke		„
„	„	Ida Elisabeth	Kramer	„	„
„	„	Johannes Albertus	J. C. Londt		Kolff, van Rek & Co.
„	„	Stad Nijmegen	H. P. Cruijs		„
Nederl. Indie....	„	Wilhelmina Cox	Deibel		Mathieu, Ebbe, Buijs & Co.
„	bark	Scotch Lassie	McKenzie	Moluccos	Hill, Brockman & Co.
Engelsch..........	„	Princess	G. Sargent		Mc. Milan, Hayton & Co.
„	„	Sophia Fraser	Wilson	China	Hill, Brockman & Co.
„	„	Oxus	Wallace		„
„	„	Adolph	Krebs		Mathieu, Ebbe, Buijs & Co.
Hamburgsch......	„	L. A. Bang	Mork	Stockholm	Fraser, Eaton & Co.
Zweedsch..........	„	Atlantic	H. Fleetwood	Nederland	B. J. van Rek & Co.

TWEEDE BIJVOEGSEL behoorende bij den *Java-Bode*, van Zaturdag, 19 Februarij 1859, No. 15.

STAAT VAN AANVOEREN, VOORRADEN EN PRIJZEN DER ONDERSTAANDE ARTIKELEN,

GEDURENDE DE JAREN 1834 TOT 1858.

THEE.

Ja en.	ROTTERDAM.		AMSTERDAM.	
	Aanvoer.	Voorraad.	Aanvoer.	Voorraad.
	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.
1837	18700	1500	16500	2300
1838	14300	1700	18300	2900
1839	8200	300	12000	3400
1840	2100	400	15700	6000
1841	3000	400	3500	600
1842	7400	300	14800	5000
1843	11800	900	19400	6400
1844	16200	5800	21800	6700
1845	23100	6700	16700	6300
1846	15800	9500	24300	3100
1847	17700	6700	31200	11600
1848	20900	10100	4300	4600
1849	26100	8100	10500	1300
1850	33500	6300	14700	4400
1851	20800	3800	6000	1300
1852	29400	3900	7500	600
1853	17600	2800	11600	1400
1854	21400	6700	15500	4500
1855	37000	3200	8100	1500
1856	31400	9400	23200	7500
1857	32900	4500	26100	7700
1858	22800	4700	17500	4600

RIJST.

Jaren.	ROTTERDAM.				AMSTERDAM.			
	Aanvoer.	Voorraad.	Aanvoer.	Voorraad.	Aanvoer.	Voorraad.	Aanvoer.	Voorraad.
	OOST IND.	OOST IND.	CAROLINA.	CAROLINA.	OOST IND.	OOSTIND.	CAROL.	CAROL.
	Balen.	Balen.	Vaten.	Vaten.	Balen.	Balen.	Vaten.	Vaten.
1834	41300	4800	7900	100	28000	4000	9600	2000
1835	50000	6600	7000	1700	8700	2300	4500	300
1836	29300	1000	3500	200	2200	—	4600	300
1837	81000	12800	3700	100	35600	—	1200	—
1838	63000	8300	1700	—	13700	600	700	—
1839	167800	20600	3800	300	114000	43000	1000	—
1840	109000	17700	2000	200	40000	19000	1700	—
1841	104500	9000	500	—	24000	10000	2500	1600
1842	115000	1600	2300	—	37800	—	4500	1700
1843	128500	11000	2600	200	92500	6000	4600	—
1844	101500	24400	5100	—	90000	11000	2900	—
1845	59600	800	3800	150	60000	6000	4000	2500
1846	112000	8400	2500	800	99400	20000	2700	1400
1847	146000	13200	4000	—	89200	8000	1000	140
1848	157200	54000	3200	180	135000	20000	1200	150
1849	198000	53300	2500	230	133200	53200	2800	200
1850	115400	34200	3400	400	105700	45300	2900	800
1851	138000	37500	2700	350	138300	20000	2100	160
1852	325000	45700	4200	200	230000	42000	2000	130
1853	190800	12800	75	—	160000	5400	200	—
1854	234100	5200	500	—	269600	7600	400	120
1855	295500	12900	920	—	474000	56000	80	—
1856	547800	190800	1460	—	651700	121200	230	—
1857	328000	121200	1250	398	465000	69300	350	250
1858	225000	118000	1200	—	291000	75000	1300	—

PEPER.

ROTTERDAM.		AMSTERDAM.		Jaren.
Aanvoer.	Voorraad.	Aanvoer.	Voorraad.	
Balen.	Balen.	Balen.	Balen.	
3400	1000	1900	1200	1834
7400	2400	1600	800	1835
6100	3000	1700	300	1836
12100	2100	5700	600	1837
6800	1000	400	—	1838
15300	2400	7400	500	1839
5700	700	7000	600	1840
18600	1100	13600	2500	1841
6900	700	5500	1400	1842
10100	800	15500	1400	1843
6000	2200	4500	400	1844
10500	1200	9000	2000	1845
7000	2300	1200	2100	1846
9300	1300	5400	400	1847
7600	1500	4500	900	1848
4500	3200	5700	1600	1849
9200	1900	7800	2600	1850
8800	2200	8700	1200	1851
6000	7300	4300	1700	1852
4900	600	800	—	1853
7500	1900	6000	500	1854
5100	900	7100	600	1855
10800	750	8400	700	1856
6200	100	11000	300	1857
2300	1000	6200	1000	1858

In Veiling gebragte SPECERIJEN, door de NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ,

TE **AMSTERDAM** EN **ROTTERDAM**,

benevens de bestede Prijzen in de Voor- en Najaars-Veilingen.

JAREN.	NOTENMUSCAAT.				FOELIE.				NAGELEN.				JAREN.
	VOORJAAR.	NAJAAR.	PRIJZEN DER NOOT No. 1. VOORJAAR.	NAJAAR.	VOORJ.	NAJ.	PRIJZEN FOELIE D. VOORJ.	NAJAAR.	VOORJ.	NAJ.	PRIJZEN. VOORJ.	NAJAAR.	
	Vaten.	Vaten.	Cents.	Cents.	Vaten.	Vaten.	Cents.	Cents.	Vaten.	Vaten.	Cents.	Cents.	
1834	379	682	327 —	270 —	147	281	355	280 à 295	327	561	52 à 53	47 —	1834
1835	555	732	345 à 347	312 —	207	280	291	265 —	456	583	53 ,, 56	51 —	1835
1836	555	311	312 —	315 —	408	43	215	272 —	521	—	51 —	— —	1836
1837	1003	384	250 —	252 —	218	166	220	230 à 241	474	—	50 —	— —	1837
1838	371	656	249 —	238 —	228	236	236	180 —	383	381	57 —	59 —	1838
1839	1147	630	230 à 235	211 —	239	216	186	170 —	170	489	73 —	56 à 57	1839
1840	435	524	200 —	182 —	298	76	150	160 —	—	—	— —	— —	1840
1841	987	—	161 —	— —	309	—	137	— —	—	880	— —	56 —	1841
1842	1068	317	142 —	150 —	422	5	123	156 —	624	239	51 —	54 —	1842
1843	759	1122	130 —	108 à 113	388	235	116	96 —	319	245	53 —	53 —	1843
1844	—	799	— —	181 —	—	406	—	169 —	—	174	— —	66 —	1844
1845	—	1485	— —	262 —	—	445	—	251 —	—	644	— —	81 —	1845
1846	—	1000	— —	222 —	—	360	—	185 —	—	500	— —	66 —	1846
1847	GEEN VEILING.		2e hd. 240à245	2e hd 235à240	GEEN VEILING.		2h.195à200	2e hd 190à195	GEEN VEILING.		2 h.60à64	2 h.58à60	1847
1848	—	1774	— —	126 —	—	629	—	121 —	—	686*	— —	42 —	1848
1849	—	2775	— —	166 —	—	824	—	150 —	—	1312	— —	41 —	1849
1850	—	1014	— —	232 —	—	366	—	212 —	—	582	— —	47 —	1850
1851	—	2335	— —	148 —	—	837	—	136 —	—	1342	— —	38 —	1851
1852	—	1434	— —	186 —	—	192	—	190 —	—	493	— —	41 —	1852
1855	—	578	— —	230 —	—	409	—	196 —	—	436	— —	46 —	1853
1854	—	1097	— —	163 —	—	539	—	141 —	—	515	— —	38 —	1854
1855	—	1843	— —	152 —	—	367	—	144 —	—	199	— —	41 —	1355
1856	—	1154	— —	147 —	—	280	—	135 —	—	996	— —	33 —	1856
1857	—	1516	— —	130 —	—	657	—	113 à 114	—	—	— —	— —	1857
1858	—	1702	— —	121 —	—	652	—	96 à 97	—	1018	— —	24 —	1858

NB. De opgaaf van 1858 is gesloten op den 24sten December.

VOORRAAD VAN SPECERIJEN BIJ DE N. H. M.

JAREN.	NOOT.	FOELIE.	NAGELEN.
1848	1570 Vaten.	603 Vaten.	600 Vaten.
1849	1200 ,,	140 ,,	— ,,
1850	1455 ,,	435 ,,	1405 ,,
1851	425 ,,	67 ,,	— ,,
1852	370 ,,	150 ,,	95 ,,
1853	240 ,,	170 ,,	514 ,,
1854	840 ,,	180 ,,	— ,,
1855	570 ,,	220 ,,	— ,,
1856	820 ,,	420 ,,	— ,,
1857	400 ,,	152 ,,	1070 ,,
1858	500 ,,	180 ,,	— ,,

VOORRADEN VAN KOFFIJ EN SPECERIJEN, op Ontvang-Cedullen.

(*Tweede Hand*) bij de NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

JAREN.	KOFFIJ.		SPECERIJEN. NOOT.	FOELIE.	NAGELEN.	JAREN.
	Balen.	Vaten.	Vaten.	Vaten.	Vaten.	
1837	29900	—	512	158	564	1837
1838	35500	—	478	220	222	1838
1839	58700	60	484	213	248	1839
1840	77700	199	348	203	146	1840
1841	121000	99	410	193	152	1841
1842	130000	49	630	140	136	1842
1843	103000	18	743	308	168	1843
1844	172400	—	1384	513	206	1844
1845	547900	—	2017	535	799	1845
1846	259300	—	1398	786	1221	1846
1847	271200	—	801	357	1075	1847
1848	194700	—	474	312	1459	1848
1849	265700	—	1982	640	2164	1849
1850	281900	—	2353	908	2477	1850
1851	166500	—	2469	1132	3017	1851
1852	156900	—	3180	1173	3217	1852
1353	255300	—	3315	1339	3192	1853
1854	160400	—	3178	1348	3374	1854
1855	128100	—	3572	1320	3257	1855
1856	156700	—	3464	1194	3863	1856
1857	147400	115	3626	1212	3637	1857
1858	144400	22	3784	1255	4074	1858

HANDELSBERIGTEN.

*Aan- en Uitvoer te **Batavia** van den 5 tot en met den 7 Februarij 1859.*

Aanvoer.

Van Amsterdam per Ned. bark *Nassau*, gez. Huffnagel, agt. de Weerdt, Ruyl en co.

4 kn. spiritus, *Adrian.*
40 md. min. water, *Pandel en Stiehaus.*
59 coll. manufact., *Engelhard en co.*
20 coll. manufact., 20 bn. rood garen, 11 pakk. dekens, *Metzendorff, Wilmans en co.*
150 vs. boter, 125 keld. genever, *Order.*
20 oxh. wijn, *Cassalette en co.*
127 kn. manufact., 15 coll. do. *E. Moormann en co.*
220 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
1 rijtuig, *B. Kopersmit en co.*
1 rijtuig, *Rukle.*
1 rijtuig, *Mees.*
1 rijtuig, *Prins.*
1 rijtuig, *de Groot Roeffaer.*
3 kn. papier, *W Bruining.*
20 bn. garen, *B. van Leeuwen en co.*
100 hammen, *van Ommeren, Rueb en co.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. schip *Willem de Clercq*, gez. Ouwehand, agt. B. Kopersmit en co.

150/m. steenen, 22 coll. gouv. goederen, *Aan boord gebleven lading.*
1 kt. zilverwerk, *de Vlugt.*
1 bascule, 2 kn. gewigten, 1 copiër machine, *Agenten.*

Voor Nederland.

2300 pic. koffij, 250 100 do. rotting, *N. H. M.*

Naar Samarang per Zw. bark *Mary*, gez. Silversparre, agt. J. Cezard en co.

4324 stav. ijzer, 20 pakk. do. 50 vs. staal, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. bark *Fortuna*, gez. de Liguy, agt. de Weerdt, Ruyl en co.

1000 pic. tin, 300 do. rotting, *N. H. M.*

Naar Nederland via Cheribon per Ned. schip *Burgermeester Hoffman*, gez. Dijkema, agt. van Ommeren, Rueb en co.

1949 pic. koffij, 450 do. tin, 100 do. rotting, *N. H. M.*

Naar Australie per Eng. schip *Augusta May*, gez. Backs, agt. Adam en co.

50 md. uijen, 50 do. aardewerk. 20 schilderijen, *Aan boord gebleven lading.*
4341 kn. thee, 3 do, Jap. goederen, uit entrep. *Morgan, Melbourn en co.*
1 vt. vleesch, 1 do. brood, 5 bn. rijst, 2 pott. gember, 15 blikk. soep, 2 pakk. suiker, 1 ham, 1 kt. sigaren, 2 zakk. brood, 2 vt meel, 1 vt. erwten, *Agenten.*
55 pic. notenmuskaat, 100/m. Java sigaren, 1 kt. zeep, 88 pic. tabak, *Hunter, Houghton en co.*

Naar Cheribon per Ned. schip *Willem Eggerts*, gez. Faber, agt. de Weerdt, Ruyl en co.

200 pic. rotting, *N. H. M.*

Voor Cheribon.

19 coll. machinerien, *N. H. M.*
35 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*

Naar Nederland via Soerabaija per Zw. schip *Sydpolen*, gez. Söderberg, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

150 legg. arak, 300 do. koffij, 30 do. rotting, *Busing, Schröder en co.*
2 vn. spek, *Agenten.*

Naar Nederland per Hamb. schip *Catharina*, gez. Hansen, agt. Metzendorff, Wilmans en co.

2945 pic. rijst, 174 do. rotting, 34 do. buffelhoorns, 8 do. notenmuskaat, 1458 do. suiker, 25 do soija, *Agenten.*

Naar Nederland via Samarang en Soerabaija per Ned. bark *Agneta*, gez. Grivel, agt. B. Kopersmit en co.

13 bn. manufact., 413 coll. do. 21. kn. koopmanschappen, 150 vs. boter, 25 led. leggers, 200 vs. loodwit, 25 kn. muursteentjes, 10 vn. zilv. munt, 100 kop. do. 100/m. steenen, 131 coll. goederen, *Aan boord gebleven lading van Nederland.*
200 pic. rotting, *N. H. M.*

Naar Macasser, Timor en de Moluccos via Samarang en Soerabaija per N. I. stoomb. *Menado*, gez. Couteron, agt. W. Cores de Vries.

3 kn. manufact., 1 bl. laken, 10 kn. garen, uit entrep. *C. Bahre en G. Kinder.*
f 9500 zilv. munt, *de Weerdt, Ruyl en co.*
10 kn. manufact., uit entrep. *Tolson, Hunt en co.*
9 kn. wijn, 1 do. provisien, 2 do. champagne, *van Riet en ter Gouw.*
200 specerij vaten, 200 boss. hoepels, 4 stav. ijzer, 99 coll. gouv. goederen, 63 coll. provisien en dranken, 50 stell. kooi goederen, 11 kn. geneesmiddelen, 75 do. opium, *f* 100,000 zilv. munt, eenige marine goederen, *Gouvernement.*
3 kn. brandkasten, uit entrep. *van Ommeren, Rueb en co.*
34 kn. gedr. katoen, uit entrep. *Adam en co.*
100 keld. genever, 1 kt. sarongs, uit entrep. *Maclaine, Watson en co.*
2 kn. koopmanschappen. 80 do. manufact., 9 bn. do. 1 pak leder, 14 stoelen, 2 tafels, 4 knapen, 6 krandj. aardewerk uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
13 kn. manufact., 1 do. mousselines, 6 bn. zeildoek, 2 kn. sarongs, uit entrep. *Engelhard en co.*
20 vn. afget. bier, uit entrep. *J. C. Saijers.*
10 kn. wijn 6 do. champagne, 2 do. sla olie, 2 do. bitter, 6 do. siropen, *Landberg, Bezoet de Bie en co*
20 vs. boter, 5 kazen, 1 kt. tongen, 6 hammen, 1 kt. hagel, 1 do. diversen, *Reynst en Vinju.*
1 kt manufact , 1 do. fluweel, uit entrep. *B. van Leeuwen en co,*
65/m. sigaren, uit entrep. *Morgan, Melbourn en co.*
1 kt. lampen enz , 1 do. speelgoed, 1 do. ginghams, 10 do. bitter, *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. sarongs, uit entrep. *Metzendorff, Wilmans en co.*
80 kn. wijn, 7 do. provisien, *Cassalette en co.*
1 kt. doeken, *Said Hoesin bin Segaf.*
19 bn. ongebl. katoen, 17 kn. cambrics, *Borneo C. Limited.*
2 kn. bier, 2 md. min. water, 40 keld. genever, uit entrep. *van der Meulen en co.*
1 kt. manufact., *E. Moormann en co.*
1 kt. kousen, 6 vn. bier, 2 keld. genever, 3 vn. spek, 6 kn. wijn, 2 vn. vleesch, uit entrep. *Agenten.*
25 kn. cognac, 20 do. wijn, 6 ko. witte do. 6 do. muscat do, 1 do. maros qutno, 3 do. kiersch, 2 do. siropen, 1 do. pruimen, 6 do. sla olie, uit entrep. *Picart.*
1 kt. sarongs, uit entrep. *Lim Hoa.*
8 kn. opium, uit entrep. *Joakim.*

Naar Borneo's Westkust per N. I. stoomb. *Batavia*, gez. Neijts, agt. W. Cores de Vries.

8 vn. vleesch. 7 kn. wijn, 2 md. min. water, 4 keld. genever, 6 vs. boter, 1 kt. regaal, 1 vt. spek, 2 do. bier, uit entrep. *Agenten.*
1 pak regaal, 2 kn. gereedschappen, 4 pakk. schoppen en gereedschappen, 14 pakk. ijzer, 1 vt. boter, 98 keld. genever, 20 kn. wijn, 2 md. aardappelen, 27 kn.. cognac, 50 md. bier, 20 vn. do. 10 kn. brandy, 3 vn. wijn, 3 kn. azijn, 16 do. provisien, 2 do. glaswerk, 6 do. blikwerk, 1 md., 20 vs. haring, uit entrep., *van der Meulen en co.*
100 keld. genever, 4 kn. wijn, 3 vs. boter, 1 kt. bitter, 12 do. bier, *Cassalette en co.*
32 boss. ijzer, 4 stav. do. 2 tross. touw, 2 dommekrachten, 163 coll. gouv. goederen, *Gouvernement,*
50 pic. aardappelen, *Gonteron.*
50 keld. genever, uit entrep. *van Riet en ter Gouw.*

Naar Nederland per Deen. schip *Nordscod*, gez. Hansen, agt. C. Bahre en G. Kinder.

6532 pic. rijst, 197 do. rotting, 25 kn. boomwas, *Agenten.*

Naar Nederland Zw. schip *Oscar I*, gez. Blomquis, agt. Pitcairn, Syme en co.

443 pic. suiker, 5355 do. rijst, 140 do. rotting, *Maclaine, Watson en co.*

Naar Nederland via Cheribon per Ned. bark *Almonde*, gez. Surie, agt. van Ommeren, Rueb en co.

1492 pic nagelen, 300 do. tin, 100 do. rotting, *N. H. M.*
3 vn. vleesch, 3 md. erwten, 1000 ℔ brood, 6 bladen koper, *Agenten.*

Voor Cheribon.

1 kt. provisien, 1 do. wijn, 2 vn. bier, 2 do. boter, 1 kt. azijn, 1 pak Jap. bezems, *G. Buijn en co.*
20/m. sigaren, 1 kt. beschuit, 1 do. hammen, *Abeelen, Dennison en co.*
12 pic. ijzer, 12 bladen zink, *Bond.*
2 kn. diversen, 4 vs azijn, 9 kn. siropen, 40 do. cognac, 1 do. kousen, 2 do. cambrics, 1 do. shirtings, 1 do. koperdraad, 1 do. ijzerwerk, 7 do. glaswerk, 6 do. aardewerk, 1 do. kleedingstukken, 3 do. kramerijen, 1 do. parfumerien, 2 do. diversen, *C. Bahre en G. Kinder.*
6 roll. matten, *Kessler en co.*
20 kn. blik, 4 bladen koper, *Arnold en Zn.*
2 kn. diversen, *E. Moormann en co.*
2 kn. ijzerwerk, 5 boss. ijzer, 5 bladen koper, 1 pak zagen, 1 vt. spijkers, 1 stav. staal, 2 slijpsteenen, 6 assen, 1 pak vilt, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
1 wagen, 1 kt. azijn, 5 do. slaolie, 1 do. papier, *L. Platon.*
1 kn. provisien, 1 do. medicijnen, 1 do. vruchten op water, 1 do. soija, 1 md. planten, 25 vs. loodwit, 1 md. lampen, 1 kt. boeken, 45 led. leggers, 6 keld. zuren. 106 vs. kaarsen, 1 rijtuig, *Dümmler en co.*
54 kn. wijn, 3 do. likeuren, 3 do. vruchten op water, 2 vn. bier, 12 hammen, 2 kn. olijven, 1 do. gelakt leder, *Cassalette en co.*
1 kt. lederwerk, 1 do. modewaren, 2 do. zijden do. *Gumprich en Strauss.*

Naar Samarang en Soerabaija per N. I. stoomb. *Palembang*, gez. Robeboom, agt. W. Cores de Vries.

9 kn. opium, eenige marine goederen, *Gouvernement.*

Naar Singapore via Muntok en Riouw per N. I. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Lewis, agt. Maclaine, Watson en co.

100 kn. Jap. koper, *f* 15.000 zilv. munt, *Borneo C. Limited.*
1 kt. boomwas, uit entrep. *Haager en Schuurman.*
f 2000 zilv. munt, *Sech Said Naum.*
39 led. leggers, 854 zakk. triepang, 1 kt. hoeden. uit entrep. *Wilson en co.*
1 spiegels, 1 kt. koopmanschappen, 1 do. stopflesschen, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
f 12,000 zilv. munt, *Said Moh. Satrie.*
1 kt. passement, 15 bn. manufact., uit entrep. *Tolson, Hunt en co.*
1 kt. slendangs, *Sech Hoeman.*
75 ps. goud geld, *f* 1000 zilv. munt, *Moedjiemie.*
113 ps. goud geld, 216 ps. rijkdaalders, *Moh. Dris.*
1 kt. hoeden, *Lim Hoa.*
1 kt. batik goederen, *Koe Mahaij.*
60 keld. genever, uit entrep. *Reynst en Vinju.*
2 kn. ongebl. katoen, 1 bl. woll. dekens, *Said Moh. bin Segaf.*
1 kt. batik goederen, *Said Achm. Aijdroes.*
72 keld. genever, 1 kt. diversen, 2 do. provisien, 1 do. dranken, 1 do. madeira, 1 do. vruchten op water, 1 do. vruchten op brandy, 1 do. [illegible] cologne enz., 1 do. champagne, 1 do. hammen en bier, 1 do. [illegible] vs. boter, 1 pak Jap. bezems, 3 vn. bier, 1 kt. ijzerwerk, [illegible]
8250 zilv. munt, *Sech Moh. Bafadel.*
1 kt. bijouterien, *Andreas en co.*
2 bn. woll. dekens, 2 keld. lijnolie, *Said Sech Alkaf.* [illegible]
1000 ps. stroozakken, *Paine, Stricker en co.*
102 coll. gouv, goederen, eenige scheepsbehoeften, [illegible] artill. goederen, 2?0 granaten, *Gouvernement.*

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, TE BATAVIA